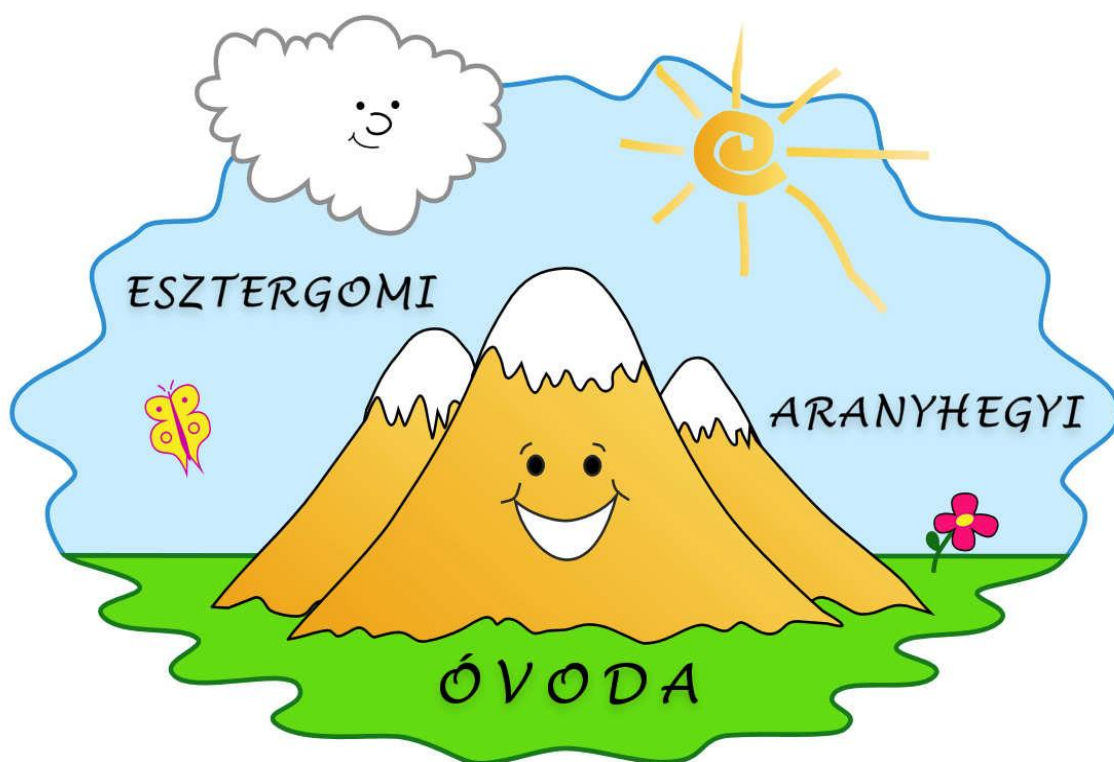

„NYITVA VAN AZ ARANYKAPU”

PEAGÓGIAI PROGRAM

2018.

„NYITVA VAN AZ ARANYKAPU” PEDAGÓGIAI PROGRAM

„Fák, virágok, csillagok és egek
Szeressétek a gyermekeket!”

(Szabó Lőrinc)

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ.....	5
1.1. ÓVODAKÉP.....	5
1.2. GYERMEKKÉP.....	9
2. AZ ÓVODAINEVELÉSFELADATAI.....	10
2.1. EGÉSZSÉGESÉLETMÓDALKÍTSA.....	11
2.2. ÉRZELMI, ERKÖLCSI, KÖZÖSSÉGINEVELÉS.....	15
2.3. AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA.....	23
3. AZ ÓVODAI ÉLETMEGSZERVEZÉSÉNEKELVEI.....	24
3.1. SZEMÉLYIFELTÉTELEK.....	25
3.1.1. INTÉZMÉNYÜNKSPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI.....	27
3.2. TÁRGYIFELTÉTELEK.....	28
3.3. HETIREND, NAPIREND.....	29
3.4. AZ ÓVODAINEVELÉSTERVEZÉSE.....	32
3.5. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK.....	32
4. AZ ÓVODAKAPCSOLATAI.....	34
5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUSFELADATAI.....	39
5.1. JÁTÉK.....	39
5.2. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	41
5.2.1. VERSELÉS, MESÉLÉS.....	43
5.2.2. ÉNEK, ZENE, ÉNEKESJÁTÉK, GYERMEKTÁNC.....	47
5.2.3. RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA.....	51
5.2.4. MOZGÁS.....	56
5.2.5. KÜLSŐ VILÁGTEVÉKENY MEGISMERÉSE.....	61
6. MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	66
7. FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKORVÉGÉRE... ..	67
8. INTEGRÁCIÓ.....	70
9. GYEREKVÉDELEM.....	73
10. MELLÉKLETEK.....	76
11. KÉT NEVELÉSI NYELVŰ NÉMET NEMZETISÉGI PROGRAM.....	82

Törvényi háttér

- * Alapítóokirat
- * 2011 évi CXC. törvény a nemzetköznevelésről
- * 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról
- * 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézményeknévhasználatáról
- * 229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvényvégrehajtásáról
- * 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- * az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról szóló 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet.
- * Nemzeti, etnikai kisebbség Óvodai Nevelésének irányelve 1993. évi XXXII. Törvény
- * 138/1992.(X. 8.) Kormányrendelet a közalkalmazottakról szóló tv. végrehajtásáról a közoktatásiintézményekben
- * 1997. évi XXXI.tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyiigazgatásáról

AZ ÓVODA ADATAI:

<i>Az intézmény neve:</i>	Esztergomi Aranyhegyi Óvoda
<i>Székhelye:</i>	2500 Esztergom, Kaán út 5.
<i>Az óvodafenntartója:</i>	Esztergom Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2500 Esztergom, Széchenyi tér 1.
<i>Típusa:</i>	Közoktatási intézmény 5 csoporttal rendelkező napközi otthonos óvoda, szakmailag önálló nevelési intézmény, jogi személy
<i>Engedélyezett dolgozó létszám:</i>	19 fő
<i>Az óvodaférőhelye:</i>	125 fő
<i>Az intézmény telefonszáma:</i>	(tel, fax) (33) 413-282
<i>E-mail címe:</i>	aranyhegyiovi@gmail.com
<i>Esztergom Város Aranyhegyi Óvodájának alapító okiratai:</i>	
<i>Felülvizsgálat:</i>	42/1994. (III. 31.) sz. Kt. határozattal
<i>Módosítások:</i>	126/1994. (VI. 02.) sz. Kt. határozattal 11/1997. (I. 23.) sz. Kt. Határozattal 534/2009. (IX. 3.) sz. Öh. Határozattal 439/2011. (IX.30.) sz. Öh. Határozattal 263/2014. (V. 29.) sz. Öh. Határozattal

Az óvoda vezetője a program benyújtója: Barlanginé Salai Mariann

1. BEVEZETŐ

Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolábalépésig.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, a mi feladatunk az, hogy minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést biztosítsunk.

Az egyéni bánásmód elvét alkalmazva csökkentjük a meglévő hátrányokat, nem adunk helyet semmiféle előítéletnek.

Óvodai programunkban kiemelt szerepet kap az egészséges életmódra nevelés, az egészség védelme. Ennek szellemében, meglévő személyi és tárgyi feltételekkel biztosítjuk a gyermekek fejlődését.

1.1 ÓVODAKÉP

Óvodánk, városunk egyik legöregebb lakótelepén - az Aranyhegyi lakótelepen - épült 1963-ban. Három csoportra tervezték, saját főzőkonyhával és egy nagy udvarral.

A hetvenes években a gyermeklétszám igen megemelkedett, ezért bővíteni kellett az intézményt. A Petőfi Sándor Általános Iskola szolgálati lakását alakították óvodává. Két csoportot helyeztek el az épületben, amelyhez az iskola területéből leválasztott udvar is tartozott.

Óvodánk így öt csoportos lett: három csoport az Aranyhegyen, kettő a Népkert utcában volt elhelyezve.

Ezt az állapotot sikerült megszüntetni 2006-ban, amikor átadásra került az aranyhegyi épület, és azóta ebben a csodálatosan átalakított emeletes óvodába jár valamennyi kisgyermek.

A földszinten két csoport, és a tornaszoba található. Minden csoportnak külön fürdőszobája, öltözője van. A földszinten van még az óvodatitkári iroda, a tálalókonyha (2011 nyarán megszűnt a főzőkonyha) és a konyhához tartozó kiszolgálóhelyiségek. Az emeletre történő ételszállítást ételszállító lifttel oldjuk meg.

Az emeleten három csoportszoba, a hozzá tartozó öltözők, mosdóhelyiségek kaptak

helyet. Itt van a vezetői iroda és a nevelőtestületi- logopédiai szoba is.

Csoportszobáink – méretükből adódóan – 25 fő kisgyermek befogadására alkalmasak

A termek világosak, szépek, korszerű, jól tisztítható padlóburkolattal, kiváló állapotú nyílászárókkal vannak felszerelve. A fűtést és a meleg vizet gáz-kazánok biztosítják.

Az átalakítás, felújítás tervezésekor kizárólag a gyermekek érdekei, kényelme, az életkorból adódó sajátosságok figyelembe vétele volt a döntő szempont. Sikerült olyan épületet kialakítani, amely időtállóan megfelel ezeknek a követelményeknek.

Az óvodának, – mint nevelő intézménynek – az egyik sajátos feladata, hogy aktív, érdeklődő viszonyt alakítson ki a gyermekek nevelése folyamán a közvetlen és tágabb természeti, emberi, tárgykörnyezettel.

Intézményünk aranyhegyi része szép fekvésű, csendes, gyér forgalmú területen - zöld övezetben- helyezkedik el. A lakótelep még „ember léptékű”: 3-4 emeletes lakóházak, sok zöld növény, tisztaság, nyugalom jellemzi. A hegy lába egészen az udvarunkig nyúlik, így nagyon változatos terep áll a gyermekek rendelkezésére. Rézsű, lejtő, domb, sík terület egyaránt megtalálható nálunk. Az udvarunkban árnyékot adó nagy fák, folyamatosan nyíló virágok, sokféle növény, madár, rovar, bogár árasztanak sajátos hangulatot.

A virágágyak, bokrok és néhány gyümölcsfa a gyermekek tevékenykedtetését is biztosítják. Programunknak megfelelően a „Föld napján” a gyermekek, csoportok telepítik be az udvart, a virágládákat szebbnél-szebb növényekkel.

Óvodánk a városi kórház közelében helyezkedik el. Ezért a város minden részéről, még a környező településekről is járnak hozzánk gyermekek, akiknek szülei itt dolgoznak. Szomszédságunkban a Szent Imre Gimnázium, Szakközép és Általános Iskola található. Az iskolával jó és szoros a kapcsolatunk. Több gyermekünk, – mivel lakótelepen él – a jó természeti adottságok miatt választ minket. Nemcsak a város minden részéről, de széles palettájú társadalmi szintről kerülnek ki óvodásaink. Örömmel vesszük tudomásul, hogy viszonylag kevés a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermek.

A változó világ hatása természetesen városunkra, a környezetünkben élőkre, a családok életkörülményeire is hatással van. Ezek a változások gyermekeink fejlődését is befolyásolják: a természettől való elszakadás, a technika fejlődése, a családok szerkezetének a változásai, a mozgásszegény életmód stb. Mindezek ismeretében nevelőmunkánk a pozitív hatások erősítésére és a negatív hatások gyengítésére, kompenzálására irányul.

Az óvodai nevelésben alapelveink:

Természet közelség

Óvodánk a környezeti nevelés alapján működik. A helyi nevelési program kiemelt feladatnak tekinti a környezeti nevelést, erre építi a fejlődést elősegítő tevékenységeket, tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget.

Környezettudatos szemlélet kialakításával szeretnénk elérni azt, hogy a gyermekek tiszteljék környezetüket, bátran alakítsák azt anélkül, hogy kárt tennének benne.

Séták, kirándulások, táborozás /erdei óvoda/ alkalmával próbáljuk a gyermekeket fejleszteni.

Önmegvalósítás

Középpontba helyezve a gyermeket, lehetőséget nyújtunk a személyiség kibontakoztatására. A gyerekek nevelése egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján történik és kiterjed a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésére is.

Lelki- testi biztonság

Érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkört teremtünk, a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembe vételével. A gyermeknek adott szeretetünktől megnyílik a fejlődés lehetősége, - a megszerzett biztonságérzettől – egészséges személyiségű gyermek fejlődik. Óvodánk minden dolgozója tisztában van a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel, és ez minden tevékenységben megnyilvánul. Ezáltal közösségünk munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására.

Gyermekközpontúság

A gyermek személyiségének teljes kibontakoztatására törekszünk. Alapul vesszük a gyerekcsoport sokszínűségét, érdeklődését, életkori sajátosságait, az éres sajátos törvényszerűségeit. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, és képességeit, biztosítva mindenki számára az egyenlő hozzáférést, jogainak érvényesítését. A gyerekek

önállóan, és személyes érdeklődéstől vezetve, tevékenységeken keresztül fedezzék fel a világot.

1.2 GYERMEKKÉP

Gyermeket nevelni az egyik legszebb, de legnehezebb feladat a világon. Mindenkinek, – aki erre vállalkozik – tisztában kell lennie ezzel. Intézményünk pedagógusai és az őket segítő kollégák valamennyien gyermeket tisztelő, szerető, hivatásukhoz értő, megújulni tudó, egészséges humorral rendelkező, színesegyéniiségek.

Úgy gondoljuk, hogy a szülő választ – többféle szempontot mérlegre téve – óvodát gyermekének. A kisgyermek elfogadja a választást és szeretet óvodába járni, ha őt is szeretik. Ha meleg, barátságos óvodai légkörben él az óvodás, ha védettségben, biztonságban érzi magát a nap minden percében, ha a hétköznapi terhek örömmé válhatnak, minden nap felfedezhet valami jót, szépet, ami fontos a számára, akkor szereti az óvodát.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nevelésünk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Mindezek záloga és feltétele az óvónő, aki a kisgyermekkel a nap jelentős részében együtt van. A szeretett felnőtt elfedi, pótolja az édesanya, a család hiányt. Óvónőink vállalják, hogy munkájuk „ellenértékét” csak a gyermekektől kaphatják meg: a gyermekek szeretete, bizalma, őszintesége, megbecsülése az igazi fizetségünk. Ehhez viszont csak úgy juthatunk hozzá, ha mi is szeretettel, bizalommal, őszinteséggel, megbecsüléssel fordulunk a gyermekhez. Meggyőződésünk: a gyermekek szemében tükröződik, milyenek vagyunk. Csak oda kell figyelni rájuk, csak hagyni kell, hogy megnyilatkozzanak.

2. ÓVODAI NEVELÉSFELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- Az egészséges életmódalakítása
- Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségnevelés
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelésmegvalósítása.

2.1 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- A harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- A magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetbiztosítása
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartásmegalapozása
- Megfelelő szakemberek bevonásával speciális prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

A gondozás az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége, amely segíti a kisgyermekek szükségleteinek, mozgásigényeinek kielégítését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez,

egészséges életmódjának kialakulásához, jó közérzetéhez. A gondozás a gyermekek fejlődése során egyre több nevelési elemet tartalmaz. A gyermek pozitív énképének kialakulását segíti, ha a rájuk bízott feladatokat sikeresen teljesítik és ezáltal egyre önállóbbá válnak. Minden tevékenységnél alapfeltétel a szeretetteljes, oldott légkör, jó hangulat, elegendő idő. Ezért fontosnak tartjuk, hogy óvodánk napirendje, szokásrendje, feltételrendszere, nevelési hatásai segítsék elő, hogy a gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelően képesek legyenek a környezethez való alkalmazkodásra.

Az egészséges életmód kialakítása az óvodában kezdődik. rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek (pihenés, étkezés stb.) a gyermeknek biztonságérzetet adnak és visszahatnak az életfolyamatokra, feltételei az egészséges testi, szellemi fejlődésnek. A testi szükségletek kielégítése mindenek előtt való. Ezek önkényes késleltetése vagy túlszabályozása kínzó feszültséget okoz. Tehát vizet inni, WC-re menni stb. mindig lehet, sőt kívánatos. A helyes életritmust a családokkal együtt kell kialakítani. Már a gyermek óvodába lépése előtt tájékozódunk - családlátogatás alkalmával - az otthoni körülményekről, szokásokról, a gyermek egészségi állapotáról, a család életviteléről, amelyben eltérések tapasztalhatók. Ezért óvodai és óvodán túli ajánlott napirenddel igyekezünk segíteni a családi nevelést. Javasoljuk a szülőknek, hogy a pihenés (éjszakai tévzés) és az étkezések időpontját hétvégeken és a szabadságok idején is hasznosbetartani.

A táplálkozás: a növekedés és a fejlődés elengedhetetlen feltétele. Figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekek megkapják a fejlődésükhöz szükséges tápanyagokat. Különös tekintettel a korszerű táplálkozás alapjainak megteremtésére, a magas cukortartalmú ételek és italok csökkentésére. Mivel a gyermeknek nemcsak a fejlődését, de közérzetét is befolyásoló tevékenységről van szó, törekszünk arra, hogy megismerjük az egyes gyermekek étkezési szokásait, érzékenységét. Mindezek ismeretében fokozatosan, tapintattal segítjük, szoktatjuk a gyermekeket és a családokat a kívánt táplálkozási követelményekhez. A szoros együttműködés jó kapcsolatot teremt és a szülők is szívesen járulnak hozzá - egészítik ki - adományaikkal étkezéseinket (gyümölcs, méz, zöldségstb.) Az óvodai ünnepek és születésnapok alkalmával a zöldségek, gyümölcsök kínálását előnyben részesítjük. Heti étrendünk jól látható helyen - minden csoport számára - ki van függesztve.

Figyelmet fordítunk az esztétikus terítésre és megfelelő időt hagyva nyugodt körülményeket, hangulatot teremtünk a kulturált táplálkozáshoz. Az étkezések mindig ugyanabban az időben, – 3 órás időközökre elosztva – zajlanak.

Az ünnepek, születésnapok, jeles napok alkalmával a gyermekek is részt vesznek az ételek elkészítésében (mézeskalács, gyümölcssaláta, zöldség saláta készítése, gesztenye, töksütés,

gyümölcsaszalás, mustpréselés, kukorica pattogatás stb.)

A testápolás az óvodában kialakítandó egészségügyi szokásokhoz tartozik. A gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendben tartását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat, igényességük kialakulását szolgálja. A testápolással kapcsolatos feladatok a kicsiknél páros jellegűek és intimek az óvónő és a gyermek között (WC-re kísérés, orrfújás, fogmosásstb.)

A kezdeti (beszoktatás) időszakban a kapcsolatfelvételre irányulnak, majd a tevékenység megtanítását segítik. Óvodapedagógusaink a – feladat jelentősége miatt – aktívan közreműködnek a testápolási szokások kialakításában, alkalmazkodva a gyermekek egyéni igényeihez, otthonról hozott szokásaihoz. Az önálló testápolás lehetőségét az óvodába lépéstől biztosítjuk, de mindaddig végezzük velük együtt az egyéni fejlettségtől függően a teendőket, amíg nem biztosak a napi élethez szükséges tevékenységek, szokások elvégzésében, sorrendjében. A segítség azt is jelenti, hogy a tevékenységet szóbeli magyarázattal is kísérjük. Cselekvéses beszélgetés közben megismerik a testápolást szolgáló eszközöket és azok használatát. Öltözködés: a gyermekek megfelelő öltözködéséről való gondoskodás elsősorban a szülők feladata. Az öltözködés védekezés az időjárás hatásai ellen, de fejleszti a gyermekek ízlését, önállóságát is. Az öltözködés gyakorlásával a gyermek tapasztalatot szerez az öltözködés sorrendjéről, és arról, hogyan könnyebb a végrehajtás. Mindezeket a tevékenységeket az óvodapedagógusok segítségével, magyarázata, útbaigazítása kíséri. Óvodánkban a csere cipő használata kötelező. Pihenéshez pizsamát és a testnevelés foglalkozáshoz tornaruhát kérünk a szülőktől. Minden gyermek számára javasoljuk váltóruha benntartását is.

Pihenés: az alvás az óvodás gyermek napirendjében fontos szerepet kap. Az óvodapedagógusok mesével, énekkel, furulyaszóval altatják el a gyermekeket. A kisgyermekek otthonról hozott ágyneműben, pizsamában pihennek. A napirendben meghatározott ideje van az alvásnak. A gyermekek alvási szokásait tiszteletben tartjuk. Apróbb tárgyak, kendők behozhatók, mert szükség esetén segítik a nyugodt pihenést. Az alvásidő alatt – ami kb. 13 órától tart – az óvodában csendnek és nyugalomnak kell lenni. A nagycsoportos korú – már rendszeresen nem alvó – gyermekeknek lehetőséget biztosítunk a pihenés megrövidítésére. Csendes könyvnezegetéssel, rajzolgatással, asztali játékkal töltik az idejüket az ébresztésig.

Az edzés fontos tényezője az egészség megőrzésének. A mindennapi élet keretén belül folyó edzés a gyermeknek a különböző ingerekhez való fokozatos szoktatását jelenti. A levegő, víz, napfény együttes hatása biztosítja a gyermek testi edzettségét. Elsősorban

óvodánk udvara kínál ebben a tekintetben jó lehetőségeket: játék, szabadban való mozgás, munka, testnevelés. Lehetőségeinket figyelembe véve igyekszünk olyan esztétikus, gazdag mozgástevékenységet biztosító környezetet kialakítani, mely kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának alakulását. A mozgás jelentős szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben. A sokféle mozgáslehetőség, – melyet programunkban biztosítunk – kedvezően befolyásolja az egész szervezet fejlődését. Hozzájárul a légző és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez. Elősegíti a harmonikus testi-lelki fejlődést, a biológiai egyensúly fenntartását, az egészség megóvását. Megfelelő terheléssel, az aktivitási szintek változtatásával a testi képességek fejlődését segítjük. Udvarunk alkalmas arra, hogy a téli időszakban is sok időt tölthessünk a szabadban: lehet szánkózni, csúszkálni, hógolyózni, futkározni. A víz edző hatása jól ismert. Meleg nyári időben, a szabadban locsolhatnak, pancsolhatnak a gyermekek.

Egészségfejlesztés és egészségmegőrzés: az átfogó testi, lelki és szociális jólét eléréséhez szükséges, hogy mind az egyesek, mind a csoportok az alapszükségleteiket kielégíthessék, vágyukat, reményeiket megvalósíthassák, és környezetükkel bánni tudjanak, meg tudják azt változtatni. Ebben az értelemben az egészséget a mindennapi élet lényeges részeként értelmezzük, és nem, mint elsődleges életcél. Az egészségnevelési eljárásai során az óvodapedagógusok az elsődleges prevenció kompetencia- körében tevékenykednek. Nem különálló pedagógiai feladatként, hanem a mindennapos gondozó - nevelőmunka elválaszthatatlan részeként valósítják meg. Az egészséges életmódra nevelés –mint kiemelt nevelési terület- speciális tartalmakat és feladatokat is jelent számunkra, melynek során arra törekszünk, hogy pozitív tartalommal, segítő, támogató módszerekkel döntési alternatívákat, javaslatokat ajánljunk fel az adott élethelyzetre vonatkozóan.

Az erdei kirándulások komplex hatása miatt az év nagy eseményei. A várostól távol, csodálatos természeti környezetben vagyunk együtt. Az erdő, a víz, a rét élővilágával ismerkedünk vadász, madarászsegítségével.

Az óvoda orvosával és védőnőjével a kapcsolatunk szervezett a látogatások rendje összehangolt. - Gyógytornász, logopédus korrekciós munkája itt helybenbiztosított.

Speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi-lelki nevelési feladatok ellátását speciális szakemberek bevonásával, a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve oldjuk meg. Ez a gyermekek és a családok korrekt, széleskörű ismeretfeltételezi.

Érzékenyen figyeljük a társadalmi változások környezetünkre gyakorolt hatásait. Hány gyermek él lakótelepen, a szülők elfoglaltsága, a szenvedélybetegségek, a születések száma, a családok összetartó ereje, szokásaik, életvitelük, a tolerancia megléte vagy hiánya, az

esetleges családi bántalmazások, durvaságok mind-mind prevenciót, kompenzációt, beavatkozást, innovációs feladatokat jelenthetnek.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása. (Szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelem)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- a gyermekekben kialakul az igény a korszerű táplálkozásra
- a testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- a tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. A papír- zsebkendőt önállóan használják.
- önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból,
- esztétikusan terítenek, kulturáltan étkeznek. Biztonságosan használják a kanalat, villát, kést. Étkezés közben halkán beszélhetnek.
- teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket bekötik, befűzik
- ruhájukat összehajtva helyéreteszik
- a környezetüket igyekeznek rendbentartani
- ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, jó ízlésretörekvés
- életkoruknak megfelelően erősek, edzettek, egészségesek

2.2 AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI, AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGINEVELÉS

Az óvodás korú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

A közösségi és egyéni nevelés célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.

„A gyermek a miénk is, az enyém, a tied, mindannyiunké”- írta Hermann Alice. Vagyis nemcsak a szűkített környezet az édesanya, az édesapa, a nagyszülők – a család – felelős azért, hogy milyenné formálódik, nevelődik a gyermek, hanem én is, te is, mindenki, aki emberek között él. Hiszen tudjuk, hogy a kisgyermek hatalmasra nyitott szemmel, füllel,

szívvel él a világban. És azt, hogy milyen szemmel, füllel, szívvel látja és fogja látni, rajtunk múlik felnőtteken, és a család mellett elsődleges helyen rajtunk óvónőkön. Éppen ezért az érzelmi, szocializációs nevelés az óvodánkban különösen nagy hangsúlyt kap, ez az alapja minden további munkánknak is.

Kiindulópontunk, hogy minden fajta társadalmi beilleszkedés alapja a CSALÁD. Ezért tudatosan törekszünk arra, hogy egész nevelőmunkánkat áthassa az őszinte, partneri együttműködés a szülőkkel, s így együtt tudjuk segíteni a gyermekeket és egymást is a nevelőmunkában. A kisgyermek számára minden, amit a családban, az óvodában tapasztal, a felnőttek magatartása, erkölcsi arculata az ő számára példa, modell lesz. A gyermek érzelmi kiegyensúlyozottsága, biztonságérzete, szocializációs magatartása szorosan összefügg a családi otthon, óvoda légkörével. Ezt a légkört alakítja a szülők egymáshoz és a gyermekhez fűződő viszonya, maga-tartása, stílusa és a konfliktushelyzetekmegoldása.

A 3-7 éves – óvodáskorú – gyermek jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. A személyiségében az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlenek tartjuk, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör, barátságos, otthonos életkörülmények vegyék körül. Családi légkörben a gyermekeknek kialakul az érzelmi kötődése a társaihoz és afelnőttekhez.

Lehetőségeinkhez képest a fenti kritériumoknak megfelelő csoportszoba kialakítása a célunk. Különösen a kicsiknek fontos, hogy legyen olyan hely, „kuckó” ahová elbújhatnak, egyedül lehetnek „pihenhetnek”, ha szükségük van rá.

A családiasságot, a „mi csoportunk” a csoporthoz tartozás érzését erősítjük azzal, hogy minden csoportnak „neve” van, hagyománya, szokásrendszere, ami sajátos, egyéni színezetet biztosít.

Az otthonosság érzését segíti elő, hogy minden gyermeknek saját „tároló-hellyel” rendelkezik, ahová rajzait, játékait, kincset helyezheti.

A szocializáció folyamatában az óvodai csoport az első olyan közösség, ahol céltudatos, folyamatos, szervezett szokások, tevékenységek irányítják, segítik a gyermeket a közösségi élet jellegzetességeinek a megismerésében, elsajátításában. Eddig ismeretlen, új környezet, új arcok, új hangok, új szokásrendszer vár minden kisgyermekre. Ezért a beszoktatás időszaka meghatározza a gyermekek óvodához kialakuló érzelmi kötődését. Ennek ismeretében az új ovist felvétele után az óvónénik meglátogatják otthonukban. Barátkoznak a leendő kis óvodással, s közben a családdal ismerkedve tájékozódnak:

- a kisgyermek családban elfoglalthelyéről

- szülők neveléssel kapcsolatos elveiről, gyakorlatáról
- családi légkörről (nyílt, barátságos, zárt,)
- a problémák kezeléséről, stb.

A gyermekek intézményünkbe érkezve a szüleikkel együtt ismerkednek az óvodával. Olyan hosszú időn keresztül, ameddig ez szükséges, oly módon, hogy a szülők egyre kevesebb időt töltenek bent. A befogadási idő természetesen a család igényétől és lehetőségétől is függ. A gyermeknek a szülő jelenléte biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülők megismerhetik az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, szokásokat.

Az óvodába érkezést nemcsak a családlátogatás, de a szülői értekezlet és egy írásos tájékoztatás is megelőzi. Az értekezleten megismerkednek a szülők valamennyi óvónővel, a napirenddel, néhány általános tudnivalóval.

Itt beszélnek meg a befogadás ütemezését és általában kiválasztják a kisgyermek jelét is.

A befogadási idő nagy része alatt mindkét óvónő bent van a csoportban függetlenül a későbbi munkaidő beosztástól. Sok apró kis játékkal (mondóka, vers, ringatók, mese) kedveskedik az óvónő a gyermekeknek. Már a beszoktatási időben is a kialakítandó szokásoknak megfelelően végzik a gyermekek mindennapi tevékenységeiket, sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan, figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, fejlettségi szintjét, tempóját. A családi légkör kialakítását segíti, hogy a gyermekek behozhadják kedvenc játékaikat, apró, saját kis tárgyaikat, amihez ragaszkodnak.

A sikeres befogadás megfelelő alapot teremtett a 3-7 évesek szocializációjának tudatos, szakszerű kialakítására, irányítására. A gyermek „én-központúsága” alapján elsősorban önmagára képes figyelni, azonban emocionális alapon fokozatosan kifejleszthetjük azokat a mechanizmusokat, amelyek segítségével képessé válik másokkal is törődni. Az óvodai csoportok kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a gyermekeket a különbözőségek elfogadására, egymás tiszteletére nevelje.

Nagy fontosságú a gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése. Teret enged a gyermek önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi dolgozójának viselkedése, kommunikációja, bánásmódja.

A gyermekek pozitív kapcsolata csak akkor alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását segíti az óvoda felnőtt közössége,

gyermekközössége. Ebben kiemelkedő szerepe van az óvónőnek, aki irányítója, s egyben társa is a gyermekeknek. Az óvónő személye ugyanúgy, mint a szülőké, modell a gyermek szemében és magatartása, szavai serkentik, vagy gátolják a gyermekek közösségi érzésének kialakulását. Az óvónő értheti meg a gyermekeket igazán, aki szeret a gyermekek között lenni, szereti őket, szeret játszani, bele tudja magát élni a gyermekek helyzetébe, tud velük együtt örülni.

Ennek alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy szabjuk meg, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak.

Az a gyermek képes másokhoz alkalmazkodni, másokért tenni, aki jól érzi magát a csoportban, mert megkapja a támogatást személyiségének kibontakoztatásához, pozitív énképének formálódásához, erkölcsiségének erősödéséhez.

Az óvodapedagógus feladatai:

Nevelésünk akkor hatékony, ha az óvónő az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára – egyéni sajátosságait figyelembe véve érthetővé, vonzóvá tudja tenni.

- a legfontosabb érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskorvégéig
- fontosnak tartjuk, hogy a gyermekeket már az óvodába lépéskor kedvező hatások ériék
- az óvoda alkalmazottai és a gyermekek pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze
- az óvoda engedjen teret a gyermekek önkifejező törekvéseinek, segítse erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának kialakulását
- a szokás és normarendszer megalapozásával segítjük a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség és akaratának, önállóságának, szabálytudatának fejlődését.
- pedagógiai hatásokon keresztül igényes, következetes, ám rugalmasan kezelt szokás és normarendszert alapozunk meg
- építünk a gyermekek nyitottságára, ezzel elősegítjük, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt
- a nemzeti ünnepeinkre való készülődéssel és azok méltó megünneplésével formáljuk a gyermekek nemzeti identitását
- az egyházhoz kapcsolódó ünnepek (advent, karácsony, húsvét) megtartásával a keresztyény

kulturális értékeket mélyítjük

- a szűkebb és tágabb környezet megismertetésével kialakítjuk a szülőföldhöz való kötődést és a nemzeti identitás tudatot, hiszen mindez a családhoz való kötődés alapja a gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek (óvodapedagógus, dajka) pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok kialakulása érdekében.
- nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy a gyermekek különbözőek egymástól
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében működjön együtt a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel

A felnőtt-gyermek kapcsolatában a következő elvek jelennek meg:

- a felnőtt próbálja megérteni – elsősorban érzelmileg – a gyermeket
- gyermekek mágikus képzeletét igyekszünk bevonni a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításába (a bábok ehhez kiválóak)
- a felnőtt a gyermekek tevékenységéhez nagy szabadságot biztosít a határok pontos megjelölésével
- a gyermek jobban alkalmazkodik, ha részt vesz szabályalkotásban
- az óvónők segítik a gyermekbarátságok kialakulását, úgy formálva, hogy a közösség többi tagjához is kapcsolódjanak (ne csak a barátokat fogadják be)
- a felnőtt minden gyermeket arra bátorít, hogy belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon. A bátorítatlan gyermekek nevelésekor az óvónő minél többször mutassa ki elismerését a legkisebb elmozdulás, fejlődésláttán
- agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőznik
- a felnőtt-gyermek kommunikációjában világos, egyértelmű, konstruktív megfogalmazás jelenik meg, éreztetve a gyermek iránti megbecsülést, megértést
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében az óvónő működjön együtt a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel
- nem alkalmazzuk a megbántást, hibáztatást, kioktatást, tilos a gúny, cinizmus, megszégyenítés
- a felnőttek felhasználják a humort a szeretetkapcsolat kialakításához. A humor oldja a feszültséget, görcsösséget. Óvónőink nagy figyelemmel kísérik a gyermekek társas

viselkedését, a vizsgálat eredményeit a gyermekek személyi dossziéjában rögzítik

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ragaszkodnak óvodájukhoz, a felnőttekhez, gyermekekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzáknyilvánosságra
- a gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak abetartása
- a felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival (különbözőségek elfogadása), konfliktus helyzetekben társaikkal egyezkednek
- konfliktushelyzetekben társaikkal egyezkednek
- érdeklődnek társaik, barátaik iránt, számon tartják egymást. A csoportba érkező új gyermeket szívesen, szeretettel fogadják
- ismerik saját képességeiket, tudják értékeiket, de meg tudják fogalmazni hiányosságait
- igyekeznek legyűrni a felmerülő akadályokat, éretté válnak az iskolába lépésre.

2.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS- ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az óvodai anyanyelvi és értelmi fejlesztés, nevelés komplex folyamat, amely nevelésünk egészében jelen van.

Változatos formában, komplex módon, sok beszélgetéssel, játékkal, a spontán helyzeteket is kihasználva gazdagítjuk, kreatívabbá formáljuk óvodásaink kifejezőkészségét, szókincsét, verbális alkotókészségét.

Az értelmi képességek fejlesztését a gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, - mint életkori sajátosságára, - valamint meglévő tapasztalataikra, élményeikre és ismereteikre építve biztosított változatos tevékenységekben valósítjuk meg. További feladataink: a gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismeretének rendszerezése, különböző élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek fejlesztése.

Célunk: Olyan gyerekek nevelése, akik szabad önkifejezésre képesek, meg tudják fogalmazni élményeiket, tapasztalataikat, kialakul tanulási vágyuk, képességük, kreatív személyiségük.

Az életkoruknak megfelelő beszédészleléssel, beszédmegértéssel, kifejezőkészséggel rendelkezzenek.

A gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen – érzékeszerveit foglalkoztató – tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosításával, kreativitásának erősítésével a kognitív képességek fejlesztése.

A gyermek számára biztonságos, inger gazdag környezetet teremtünk, ahol lehetőséget biztosítunk, hogy kibeszélje magát. Az óvónő kérdéskultúrájával beszédre, gondolkodásra készíti a gyermekeket. Kérdéseire folyamatosan választ kap, szabad önkifejezési vágyát érvényesítheti. Körültekintő odafigyeléssel további beszélgetésre ösztönözzük a gyerekeket.

Spontán és tervezett helyzetek (beszélgető kör, önálló mesemondás) kialakításával segítjük gondolatainak kifejezését. Pozitív mintaadással és szabályközvetítéssel (javíthatóság elkerülésével) fejlesztjük beszédkultúrájukat.

A beszédfejlődésben lemaradt gyermekek fejlesztését szakképzett logopédus végzi.

A játék során ismerkedik az őt körülvevő világgal, a tárgyakkal, az anyagok tulajdonságaival, matematikai tartalmú tapasztalatokat szerez és gyakorolhatja azokat. A matematikai játékokban nyújtott helyzetekben a gyermekek elmondják észrevételeiket, megfogalmazzák kérdéseiket. A játékok során fejlődik a számfogalom, a téri, időbeli viszonyok megítélése, szimmetria és szerialitás.

Az ábrázoló tevékenység során a környező objektív világ érzékelési síkon válik a kisgyermek számára megfoghatóvá.

A mesehallgatásközben alapvető gondolkodási műveleteket végeznek a gyermekek (összehasonlít, ítéletet alkot, analizál) a mondóka, vers elsajátításakor emlékezőjük fejlődik.

A nevelés során a gyermekeknek fejlődik, alakul figyelmük, emlékezetük, térbeli tájékozódásuk.

A mozgás tevékenységek során a beszéd értéskap nagy szerepet, mert csak az a gyerek tudja a gyakorlatot végrehajtani, aki ismeri a szakkifejezések jelentését. Fejlődik a testséma, a koordinációs képessége és a keresztcsatornák működése.

Az értelmi nevelés további feladatai, egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érezékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlesztését, nevelését elsősorban változatos tevékenységekben, a játékban és életszerű helyzetben nyújtott tapasztalásos, érzékszervi élményeken keresztül valósítjuk meg.
- A gyermekek értelmi képességeinek fejlesztése / érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, akarat, gondolkodás/.
- Szabad önkifejezés, közlési vágy, kapcsolatteremtési készség elősegítése.
- A gyermekek kommunikációs, metakommunikációs képességének fejlesztése.
- Szókincsbővítés, alapozó funkciók megteremtése.
- Anyanyelvi játékok alkalmazása.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása
- Mindennapos mesehallgatás biztosítása, bábszínház, könyvtár, színvonalas előadások látogatása.
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés.
- Egyéni adottságok, hajlam, rátermettség, kiemelkedő képesség felfedezése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek az oldott, elfogadó környezetben, bátran, szívesen beszélnek
- Befogadók, érdeklődők, másokat is képesek meghallgatni
- Gondolataikat, érzéseiket, élményeiket mondatokban tudják kifejezni, elmondani
- Kérdéseiket bátran, nyíltan megfogalmazzák
- Motiváltak a problémahelyzetek megoldására
- A környező világot reálisan érzékelik,
- Képesek összpontosított figyelemre
- Kíváncsiak, nyitottak, tudásvágyuk kialakult
- Képzeletük gazdag, élénk
- Az elemi gondolkodási műveletek, matematikai műveletek végzésére képesek

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Az Aranyhegyi Óvodában teljes napi nyitva tartás esetén gyermekcsoportonként két okleveles óvodapedagógus látja el a nevelőmunkát. A két nevelő az „átfedési időt” a gyermekek között gazdag játéktevékenységbe ágyazott élménynyújtásra, beszélgetésekre, egyéni bánásmódra, érzelmi nevelésre, megfigyelésekre, differenciált és speciális képességfejlesztésekre fordíthatja.

Elvárásunk, hogy az óvodapedagógusok tudjanak együtt tervezni, képesek legyenek összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni. Legyenek képesek pedagógiai elveiket, nevelési módszereiket, gyakorlatukat egyeztetni. Az óvodapedagógusok gondoskodnak a közös tervek elkészítéséről, a gyermekek képességeinek megfigyeléséről, felméréséről, az egyéni fejlesztések biztosításáról, az eredmények rögzítéséről. Kiemelt jelentősége van a családok megismerésének, a szülők tájékoztatásának, a jó kapcsolat fenntartásának. Óvodánkban a nevelés homogén, részben osztott és vegyes csoportokban történik.

A gyermekek csoportba való elhelyezését befolyásolja:

- a gyermek életkora
- a jelentkezők száma
- az óvodapedagógusok pedagógiai koncepciói, módszerei
- a lehetőségekhez mérten figyelembe vesszük a szülők kérését (pl.: testvérek egycsoportban)

3.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Változó világunkban a pedagógus személyisége megkívánja a komplex, rugalmas látásmódot, így az új dolgok iránti elfogadáshoz a bátor, kezdeményező, kipróbáló, új iránt fogékony személyiség megléte szükséges. A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekeink számára. Személyisége, viselkedése, szakmaisága fontos feltétele az óvodai nevelésünknek. A gyermek szeretetszükségletét kielégíti, mellyel számára biztonságérzetet nyújt. Megértő, türelmes, érzelmileg elfogadó partneri szerepet töltünk be az együttnevelésben.

Nevelő munkánkat érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes légkörben végezzük, építve a szülők bizalmára és együttműködésére.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő csoportban dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák az nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit. Lehetőséget kell teremteni, hogy a gyermekek megismerhessenek más kultúrákat, és idegennyelveket is.

Óvodapedagógusaink a gyermek szükségleteinek, a szülők elvárásainak, igényeinek figyelembevételével kiemelten kezelik a mozgásfejlesztést és az anyanyelvi képességek fejlesztését.

Törekszünk, hogy a világra rácsodálkozni tudó, a környező világot ismerő és óvó, testileg és szellemileg egészséges gyermeket neveljünk, figyelembe véve és elfogadva különbözőségüket és egyéni fejlődésiütemüket.

Követelményünk és elvárásunk, hogy előítéletektől mentesen közeledjünk a különböző kultúrájú családokhoz.

Figyelembe vesszük a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakemberek közreműködését vesszük igénybe.

A dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.

Nevelőmunkánk során a dajka és az óvodapedagógus tevékenységét összehangoltá kell tennünk. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről. A pedagógiai programnak megfelelően kell tevékenykedniük. Az együttműködés, a munkamegosztás tudatos folyamat. A nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája elengedhetetlen a feladataink megvalósításához. / óvodatitkár, udvaros/

Évek óta fontosnak tartjuk az önképzést, és a továbbképzést. Irányultságát a szakmai elvárásoknak, partneri igényeknek megfelelően határozzuk meg.

Óvodapedagógus	11 fő
Óvodapszichológus	1 fő
Pedagógiai munkát segítő dajka	5 fő

Pedagógiai asszisztens	1 fő
Egészségügyi dolgozó	1 fő
Óvodatitkár	1 fő
Udvaros	1 fő
Összesen	21 fő

Óvodapedagógusaink, a köznevelési törvénynek megfelelő végzettséggel rendelkeznek: 2 fő tanító-óvodapedagógus, 9 fő óvónői diplomával rendelkezik.

Gyermekcsoportonként: 2 fő óvodapedagógus, 1 fő dajka látja el a gyermekeket.

3.1.1 INTÉZMÉNYÜNK SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI

Nevelési időben szervezett térítésmentes szolgáltatások

Logopédia: Speciális fejlesztés – elsősorban nagycsoportos korú – beszédhibás gyermekek részére: heti 4-4 órában

Gyógytestnevelés: szakképzett gyógytestnevelő korrekciós tevékenysége – elsősorban nagycsoportos korú – erre rászoruló gyermekek részére heti 1 órában.

Nevelési időn túl szervezett térítésmentes szolgáltatás.

Hitoktatás: Tiszteletben tartjuk a szülők világnézeti, vallási meggyőződését. A szülők igényei alapján lehetővé tesszük, hogy a gyermekek heti egy alkalommal hittanoktatásban vegyenek részt.

3.2 TÁRGYI FELTÉTELEK

Az óvoda tárgyi feltételei (eszközei, berendezése stb.) a helyi viszonyokat figyelembe véve jónak mondható. Az eszközök, tárgyak kiválasztását elsősorban két tényező befolyásolja:

a./ A kisgyermeknek a legjobbat kell adni, az életkori sajátosságainak megfelelően neki kiváló minőség jár.

b./ A program fő célkitűzése: az egészség megőrzése, egészséges életmód kialakítása, ehhez kapcsolódva a természet szeretetére nevelés megvalósítása.

c./ A kisgyermekeket sikerélményhez juttatni, ismereteit, képességeit bővíteni, fejleszteni, kreatív, dönteni tudó, a nehézségeken, akadályokonúrrá levő személyiséget alakítani csak akkor lehet eredményesen, ha a gyermek rendelkezik az ehhez szükséges megfelelő mennyiségű és minőségű eszközökkel. Ezért nem mindegy, milyen játékokkal játszik a csoportszobában, hogy ábrázolás eszközei milyenek (még az „ügyetlenebb” kisgyermek is örömmel tevékenykedik, és sikerélményhez jut egy szép telt színű, jó minőségű zsírkrétát használva.) Feltételezhetően élete folyamán gyakran kerül olyan élethelyzetbe, hogy választani kell, s csak akkor tud helyesen dönteni, ha megismerte az értéket, a minőséget. A gyermekben akkor alakul ki saját magával és környezetével szembeni igényesség, ha nap, mint nap ilyen minőségű értékrend veszik körül.

d./ A program hatékonysága maradéktalanul akkor érvényesül, ha a fejlődéshez szükséges optimális környezet lehetőség szerint biztosított, pl. tornaterem, megfelelően berendezett udvar, elegendő játéktér, kiváló játékeszközök, életkoruknak megfelelő berendezési tárgyak.

Pedagógiai programunk kidolgozásakor törekedtünk arra, hogy meglévő felszereltségünk mellett megvalósítható legyen. A tárgyi feltételek megléte szükséges a munkánkhoz, a fejlesztés, korszerűsítés állandó feladatunk. A hiányosságokat az óvónői lelemény nap, mint nap kényszerül leküzdeni. A gyermeknevelésben egyetlen dolog van, ami nem hiányozhat és nem pótolható: **ez a szeretet.**

3.3 HETIREND, NAPIREND

A **hetirend** a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugodt légkört teremti meg az óvodai csoportban. A hetirend és a napirend biztosítja a szokásrendszer segítségével a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődését, és lehetőséget nyújt az óvodások napi életének megszervezéséhez, melyet az egész nap folyamán óvodapedagógus irányít.

Figyelünk arra, hogy minél rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rendet állítsunk össze.

Jusson idő a gyermeki tevékenységek, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság a helyzethez való alkalmazkodást segíti elő, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Szabadon dönthetünk abban a kérdésben, hogy a komplexitás keretében mely

tevékenységeket és szervezeti formákat választjuk a gyermekek fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán.

A heti rend életkortól függően naponta biztosítja a tervezett és rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó, szervezhető kezdeményezett, vagy kötött formában. Heti 1 alkalommal minden korosztály számára kötelező a testnevelés foglalkozás. Mozcásfejlesztő szabályjátékokat a mindennapos testnevelés keretein belül a gyerekek részképességeinek fejlesztésére törekedve szervezünk.

A felajánlott, választható műveltség tartalmat, integráló tevékenységet úgy alakítjuk, hogy naponta folyamatosan legyen lehetőség a művészeti tevékenységekre, amelyek a szabad játék keretein belül szervezhetők.

A **napirend** biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezet megteremtését. Lehetővé teszi a szabad levegőn való tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenység szabad kibontakoztatását. A gyermek fejlődését biztosító feltételek az együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perc) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg, melyet a csoport fejlettségi szintjének megfelelően tervezünk.

A napirenden belül a legtöbb időt a játék kapja. Mindez biztonságot jelent a gyermek számára. A napirend igazodik a célokat szolgáló feladatokhoz, figyelembe veszi egy-egy csoport szokásait és igényeit.

Időtartam	Tevékenységek
6- tól	Személyes percek, szabad játék
8 ⁰⁰ -tól 9-ig	Folyamatos tízórai
9-től	Mozgásfejlesztés (kötelező, vagy kezdeményezett) Választható, vagy kötelezően választható tevékenységek Folyamatos szabad játék
10-től 11 ³⁰ -ig	Játék és mozgás a szabadban
11 ³⁰ -tól 12 ³⁰ -ig	Tisztálkodás, ebéd
12 ³⁰ -tól 15 ¹⁵ -ig	Testápolás, pihenés, folyamatos felkelés, uzsonna
15 ¹⁵ -tól 16 ³⁰ -ig	Szabad játék

3.4 AZ ÓVODAI NEVELÉS TERVEZÉSE

Minden gyermek saját képességszerezésének figyelembevételével nevelhető, fejleszhető. Differenciált, egyénre szabott nevelés elve alapján tervezzük a képességek és a tehetség fejlesztését szolgáló tevékenységeket, munkánkat.

A tevékenység tervek számítógépen készülnek, az elkészített táblázatokat gépirással töltjük ki. Az így készült A/4-es lapok a naplóba kerülnek lefűzésre. A jegyzőkönyvek, a jelenléti ívek események fotói, vagy az elkészített ajándékok, vagy azok rajzai csatolhatóak.

Egy adott időszak tervét gépelt formában a faliújságra helyezük el, amelyből a szülők tájékozódhatnak a gyermekeiknek felajánlott tevékenységekről minden ciklus elején.

A jól átgondolt, egymásra épülő tervezés fokozatosan az eredményes óvoda- iskola átmenet támogatására irányul.

A gyermekek fejlődésének nyomon követésére saját dossziét hozunk létre, amely tartalmazza anamnézisének, fejlődési ütemét, szakvéleményeket, fejlesztési tervet. Az év elején készített helyzetelemzésnek, ill. a személyiséglapon rögzített fejlettségi szintnek kell alapot adnia a gyermek differenciált fejlesztéséhez.

3.5 HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK

Minden alkalmat igyekszünk megragadni az ünnepek megtartására, hisz az óvodai élet szokásai, hagyományai, ünnepei érzelmi átélésre, gazdagon motivált tevékenységre biztosítanak lehetőséget. Ahagyományok egy fontos része kizárólag a gyermekcsoportban kerül kialakításra (pl. születésnapok, közös készülődés a különböző eseményekre, ünnepekre, kirándulások).

Más részük az egész óvodára kiterjedhet (pl. óvónők bábjátéka, gyermeknap, közös óvodai kirándulás).

Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, ünneplő ruhás felnőttek, gyermekek, ünnepi ételek

Ünnepeljük:

- a gyermekek születésnapját (csoportonként egy hónapbanegyszer)
- Márton napot (szülőkkel együtt lámpás felvonulás az óvodakörnyékén)
- a Mikulást (Minden gyermeket a saját csoportjában látogatja meg a délelőtti folyamán. Csomagot hoz és egy kevés újjátékot)

- a karácsonyt (nem hozzuk előre, Szenteste december 24-én van. Szinte egész hónap a készülődés: mézeskalácsot sütünk, adventi gyertyát gyújtunk, meglepetéseket készítünk, Betlehemes műsorral készülünk stb.)
- farsangot (jelmezes mulatozást szervezünk az óvodában a szülők bevonásával. A délelőtt egy részét itt tölthetik, és részt vehetnek a közös játékokban, táncban.)
- a Húsvétot (a nyuszi az ünnepek utáni locsolkodás idején jön, előtte hímes tojásokat készítünk)
- Március 15-ről közösen emlékezünk meg az iskolások hangversenyével
- április 6-án óvodánk születésnapját ünnepeljük
- anyák napját otthon illik ünnepelni (mi verset tanulunk, ajándékot készítünk, és a csoportszobában –meghitt hangulatban– átadjuk az ajándékot az édesanyának).
- gyermeknapot az egész óvoda közösen ünnepli (óvónők báboznak, hangversenyt szervezünk közös családi játékokat, versenyeket tartunk az udvarunkon)
- évvárót minden csoport tart (ilyenkor meghívjuk a szülőket, az egész családot.), illetve ezt az alkalmat használjuk fel az iskolába menők elbúcsúztatására is

Ünnepeinken a felnőttek és a gyermekek meghittebb együttléte másfajta viselkedést jelent. A gyermekek viselkedéskultúráját alakítja, értékeket őriz, hangulatával az érzelmekre hat.

Ha az ünnepeken a gyermekeket körülvevő felnőttek magatartása, és az ünnep jelképei hitelesek a közös élmények mély érzelmi nyomot hagynak

4. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

CSALÁD

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, kiegészíti azt. A kettő összhangjára való törekvés, az óvoda folyamatos együttműködése a szülőkkel a gyermekek harmonikus fejlődésének feltétele. A szülőket nevelőpartnernek tekintjük, ismertetjük velük nevelési felfogásunkat, programunk célját, feladatát. Hisszük, hogy a szülő tud a legtöbbet a gyermekéről, ő ismeri a legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, ő szereti a legjobban, viszont az óvónőnek van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, mely alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek nevelésében. A gyermek egyéni fejlődéséről

folyamatosan konzultálunk a szülőkkel, fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, előremutatósegítséget.

Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatók legyünk.

Alapfeltételeink:

- a nevelésben az óvoda ismerje el a család elsődlegességét, tisztelje az szülőt
- az óvodapedagógus fogadja el a szülőt még akkor is, ha a gyermeknevelésben súlyos hiányosságokattapasztal
- kapcsolatában éreztesse az őszinte „odafordulást” az empátiát és segítő szándékát addig a pontig, amíg a szülő ezt képeselfogadni
- a kapcsolat épüljön a tapintatra és mélyüljön el a közös programok együttes tevékenységeialkalmával
- az óvodapedagógus ismerje és fogadja el a család szokás-, szabályrendszerét, s tapintatosan befolyásolja az életmód jó szokásainak alakításában
- a szülő tájékozódjék, a Nyitva van az Aranykapu programról, mielőtt dönt, hogy vállalhassa normarendszerét. Ehhez az óvoda segítségetnyújt.

A kapcsolattartás formái:

- beíratás: az első személyes kapcsolat felvétele összevont és csoport szülői értekezleten
- családlátogatások
- egyéni beszélgetések
- napi érintkezés
- nyitott óvoda: a szülő előzetes megbeszélés alapján bármikor bejöhet
- szülőiértekezletek
- fogadóórák, nyílt napok
- szülők bevonása a nevelési folyamatokba (pl. az édesanya bemutatja a foglalkozását)
- közös ünnepek: gyermeknap, évzáró, betlehemes játék
- gyermekműsorok, sportvetélkedők, kirándulások
- szülői közösség

- faliújság

Sikertényezők:

- őszintébb, kreatívabb együttműködés
- a család és az óvoda jó kapcsolatából eredő együttnevelés megvalósulása a közös célok elérése érdekében
- a szülőkkel, mint közvetlen partnerekkel az egyenrangú nevelőtársi kapcsolatra támaszkodva a problémák őszinte feltárása
- rendszeres vélemény feltárás az együttműködés folyamatjellegének megőrzését biztosítja
- a jogok és a kötelezettségek oldaláról is továbbfejlesztjük
- az együttműködést

BÖLCSŐDE

Néhány hozzánk beiratkozó kisgyermek bölcsődébe is jár, ezért a zökkenőmentes átmenet érdekében rendszeres, jó kapcsolatra törekszünk.

Figyelünk a bölcsőde nevelőmunkájára, elért eredményeire építünk. A városnak csak egyetlen ilyen intézménye van, az összes bölcsődébe járó kisgyermeket ők nevelik nagy szeretettel, szakértelemmel. Tisztelettel és megbecsüléssel vagyunk egymás munkája iránt.

ISKOLA

Az óvoda iskola kapcsolattartásban arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük, fejlesztjük, hogy a környezetükben jóleligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek, és legyenek képesek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük.

az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Egyéb kapcsolataink:

- Fenntartó – Esztergom Város Önkormányzata: a törvényességnek, a fenntartói elvárásoknak, és a helyi szabályozóknak megfelelően
- Az óvoda kapcsolatot tart az Esztergomi Német Nemzetiségi Önkormányzattal és a hozzá kapcsolódó szervezetekkel.
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.
- Szakszolgálatok: Óvodánk jelzésére szakmai segítséget nyújtanak a részorulóknak
- Híd Család- és Gyermekjóléti Központ: Kapcsolattartás a jelzett problémákra, együttes megoldás keresés

Az együttműködés formái:

- az iskolai nevelőkkel szakmai kapcsolatok ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémája, eredményeiiránt
- kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés: az első osztályosokat meglátogatjuk az iskolában,
- részt veszünk egymás rendezvényein (rajzverseny, sportvetélkedés, jeles napokstb.)
- gyermekek látogatása az iskolában: ismerkednek a tanító nénivel, az iskolai környezettel

KAPCSOLATTARTÁS A TÁRSINTÉZMÉNYEKSEL

Intézmény neve	Feladat	Módja	Gyakoriság	Kapcsolattartó személy	
				intézmény részéről	óvodából
Gyermek- orvos	A gyermekek általános orvosi vizsgálata. Iskolaköteles gyermekek komplex	Személyestálkozás	évente 1-1 alkalom	gyermek orvosok	óvoda- vezető

Védőnői hálózat	Személyi higiéné ellenőrzése, szűrő vizsgálatok elvégzése. Veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásának	személyestálkozás	Védőnők ütemterve alapján	körzeti védőnők	óvoda-vezető
Gyermek-jóléti és Családsegítő Szolgálat	A prevenció, a HH/HHH gyerekek felkarolása és a megfelelő segítség megszervezése.	esetmegbeszélés családgondozókkal	havonta egyszer szükség esetén	családgondozó	gyermek-védelmi felelős
Pedagógiai Szak-szolgálat	Előszűrés a tanköteles gyermekek részére. Logopédiai felmérés. Eredmények egyeztetése. Logopédiai,	Személyes találkozás a gyermekekkel, szülőkkel, óvoda-pedagógusokkal problémák	Szükség Esetén A szűrések	Logopédus	óvoda-vezető

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1 JÁTÉK

A játék a fejlődésnek természetes közege, alapvető tevékenységi formája és leghatékonyabb eszköze. A játék legyen az öröm és élmény forrása az érzelmi hatások feldolgozásának lehetősége.

A játék komplex tevékenységforrás, melyet tudatosan felhasználunk a nevelés folyamatában céljaink eléréséhez. A játék, mint domináns tevékenység magában hordja a másik két tevékenység elemeit is (munka, tanulás). Motívuma az öröm, a bánat, a kaland feszültsége, az erő próbálgatása, az önkifejezés és kommunikáció igénye. Olyan körülményeket teremtünk, amelyben a gyermekek fogalomalkotása fejlődik.

Gyermekeink szükségletei, érdekei és igényei szem előtt tartásával törekszünk arra, hogy játéktevékenység közben jól érezze magát.

Gyermekeink a játékban kiélhetik, kipróbálhatják, feldolgozhatják és gyakorolhatják az életben előforduló szituációkat, élményeiket. Ugyanakkor megoldási módot kapnak bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhatnak, kiélhetik szorongásaikat, problémáikat és feldolgozhatják kellemes és kellemetlen élményeiket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- tudatos jelenléttel élményszerű, elmélyült játékkibontakoztatása
- a játékhoz szükséges feltételekbiztosítása
- a szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozása szabad játékban és játékba integrált tanulás során
- ötletszegény, kevésbé kreatív játék továbbblendítése
- gyermekek beszédkészségének fejlesztése a játékban
- gyermeki durvaság, agresszió megakadályozása

A játék feltételei:

- biztosítani kell a kisgyermek számára a választás jogát. Módjában álljon nézelődni, válogatni, töprengeni, végül a számára legvonzóbb tevékenységbe belefogni. Maguk dönthetnek arról, hogy mit, hol, kivel szeretnének játszani.
- minden gyermek szabadon választhat társakat a játékhoz. Ez magába foglalja a félrehúzódás, egyedüllét lehetőségét is. Ehhez a gyermeknek joga van.
- játékeszközök szabad választása, birtoklása. Az életkori sajátosságokat figyelembe kell venni, ez biztosítja a zavartalan, hosszan tartó játékot (pl. kiscsoportban célszerű több ugyanolyan játék). Az otthonról hozott játékok is a szabad egyezkedés tárgyai. (kivétel a rendkívüli esetek pl. járványos megbetegedés)
- a csoportszobát szabadon használhatják, alakíthatják át a gyermekek. A kreatív tárgyhasználat azt jelenti, hogy a gyermekek részt vesznek a tervezésben, szervezésben, megvalósításban.
- játék elrakás, rendrakás rugalmas kezelése. Vannak olyan időszakok, amikor nem kell befejezni, csak egy időre abbahagyni a játékot (pl. tízórai ideje). Ilyenkor a gyermekek csak a szükséges helyet szabadítják fel, biztosítva ezzel azt, hogy minél több egybefüggő

játékidő álljon a gyermekek rendelkezésére az egész napfolyamán.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- a gyermekek képesek szabályokat betartani, a növekvő feszültség és megnyugvás állandó változásai között
- a gyermekek képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyeket élményeik alapján ábrázolnak és a szerepek, eszközök kiválasztását is önállóan tudják végezni
- játékaikban domináns a szerepjáték, szívesen báboznak, dramatizálnak, szükség esetén barkácsolnak
- egyéni ötleteik alapján képesek bonyolult építményeket létrehozni
- igényükké válik a társakkal való együttműködés, képesek a normák betartására
- beszédük gazdag, kulturált, jólérthető

5.2 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Célja: az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. A gyermekek a tevékenységek során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általa fejlődnek.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg.

A játékos tanulás alatt egyéni adottságaikhoz mérten fejlődnek értelmi képességeik: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, képszerű szemléletes gondolkodás, kreativitás.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás és a felfedezés lehetőségének biztosítása.

A tevékenység célja:

A gyermek kompetenciáinak, készségeinek, képességeinek fejlesztése előzetes tapasztalataira, ismereteire építve, érdeklődési kedvének fenntartása és tanulási vágyának megalapozása.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- Az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokásalakítása),
- a spontán játékotapasztalatszerzés,
- a cselekvéstanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, érdeklődésének sokoldalú kielégítése a napfolyamán,
- változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása,
- a váratlan, spontán adódó lehetőségek tudatos felhasználása a gyermekek fejlesztése érdekében,
- a gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségeinek kiaknázása,
- a szervezett tapasztalatszerzés esetén az életkori sajátosságok és egyéni képességek figyelembevétele,
- az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során,
- a gyermekek értelmi képességének fejlesztése,
- a kiemelkedő képességű gyermekek tehetségének felismerése, fejlesztése, részképesség-lemaradás, egyéb tanulási zavarok kiszűrése,
- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI gyerekek egyénifejlesztése,
- személyre szabott, pozitív értékelés a tanulás irányításában.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Olyan képességek kifejlődése, amely pozitív értékek mentén segíti

- eligazodni, érvényesülni avilágban,
- a gyermekek reálisan ismerjék testi, lelki, szellemi értékeiket, de azt is tudják, melyek ahiányosságaik,
 - képesek a figyelem összpontosításra, problémamegoldó, kreatív gondolkodásra,
 - kialakulnak jártasságaik, készségeik, képességeik, melynek révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodásig.

5.2.1 VERSELÉS, MESÉLÉS

Célja: mesélés, verselés élményén keresztül az anyanyelv megismertetése, irodalmi élmény közvetítése, pozitív személyiségjegyek megalapozása, önmaguk elhelyezése a világmindenségben.

Óvodapedagógus feladatai:

- a felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása
- a 3-6-7 éves korban kedvelt, jellegzetes formák biztosításával irodalmi érdeklődés felkeltése
- a gyermek nyelvi képességeinek a fejlesztése.

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása az óvónők feladata. A Magyar népmesék és népi mondókák bemutatása alkotja irodalmi nevelésünk gerincét. „A mélypszichológiai igazságuk, a gyermeket megérintő tartalmi és formai jellemzőik, anyanyelvi nevelő hatásuk miatt.”

Az általunk helyesen megválasztott mesék, versek, történetek, kortárs irodalmi művek közvetítésével hozzájárulunk a gyermek világgépének alakításához, nemzeti kulturáltságuk megalapozásához.

A magyar népmesék, mondókák, versek, rigmusok, a magyarság történetét feldolgozó mondavilág elemei, meséi kimeríthetetlen forrást biztosítanak a gyermekek érzelmi, értelmi, lelki, erkölcsi, esztétikai neveléséhez.

Kezdetben az óvodapedagógus az előadó, a gyermek a befogadó. Irodalmi nevelésről, ízlésformálásról csak akkor beszélhetünk, ha a mesélés, verselés élmény a kisgyermek

számára. Ha az örömet okoz neki, ha kéri, várja az újabb és újabb élményt. A népmesék és a népi mondókák mellett a gyermekek jelentős költők, írók műveivel is megismerkednek. A szép mese és vers nevelő hatása mélyen átjárja a gyermek személyiségét. A gyermek szívesen lép át a rendkívüliségbe, kettős tudattal éli meg meseélményeit, képzeletbeli beleélése segíti és megalapozza a műalkotás befogadását. A mese oldja a szorongást, belső képteremtésre tanít.

A 3 éves, óvodába kerülő – édesanyjától épp csak elszakadó – gyermekek első igazi versélménye mondókához, ölbeli játékokhoz (hintáztatók, ringatók, vigasztalók) tapad. Ezek a mozdulatok nagy örömet jelentenek a gyermek számára, mert a felnőtt ölében, testközelben lehetnek. Ez a fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és a felnőtt érzelmi egymásra találásában. Az egyszerű lánc meséken, állatmeséken keresztül szoktatjuk a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. A kedvenc mesék sokszori ismétlése után először az óvónők, majd a gyermekek fokozatos bevonásával próbálják megjeleníteni az egyszerű meséket.

A könyvek megszerettetése érdekében lapozgatnak színes leporellókat, képeskönyveket, elhozhatják otthonról kedvenc vagy új mesekönyvüket.

Eszközként szinte csak a bábót, ill. dramatizáláshoz egyszerű jelmezt használunk. A kiscsoportosok megismernek 10-12 mondókát, 8-10 új mesét egy nevelési év alatt, s ezt minél többször ismétlik. A versanyag kiegészül néhány alkalmi verssel.

A 4-5 évesek megismernek 4-5 új mondókát, 5-6 rövid verset, 10-12 új mesét és néhány alkalmiverset.

A 6-7 évesek is szívesen ismételtetik a legkedvesebb meséiket, mondókáikat. Ehhez 10-12 új verset hallgatnak meg, és 15-20 új mesét. Elsősorban a délutáni pihenő előtt van mód a folytatásos mesék bemutatására. A nagyoknál már a szavak gondos, tiszta kiejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra is fokozottan figyelünk.

A nagyobb gyermekekben kialakul a mesék, versek szeretete. Igénylik, izgatottan várják az óvónő meséit. Játékukban mind gyakrabban előfordul mesélés, és az ismert mondókák ismételtetése. Az óvónő segítségével egyre gyakrabban jelenítik meg a meséket, önállóan báboznak, „szerveznek előadásokat”. Ehhez a lehetőség a csoportszobában és a szabadban mindig adott.

Mesélésre, verselésre minden nap, többször is sor kerül. A csoportok az általuk kialakított helyen, módon hallgatják a mesét-mesesarokban, szőnyegen körbeülve. Fontosnak tartjuk a meghitt érzelmi légkört, az azonosulást, átélést segítő atmoszféra megteremtését. A gyermekeknek tekintettel kell lenni egymásra. Az irodalmi nevelés szabadon választható,

irányított a gyermekek számára. Ezért a mesét, verset távolabbról hallgató, aréztvevőket figyelő gyermekeket meg kell ismertetni a csendes játék, tevékenység, viselkedés módjával. Ez a magatartás elvárható az óvoda minden dolgozójától.

A gyermekek nyelvi képességeinek a fejlesztése

A nyelvi képességek fejlesztésének a leghatásosabb eszköze a mese, a vers, a bábozás, a dramatikus játék. Ezen keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, az egymásra való odafigyelést, az egymás meghallgatásának képességét, elősegíti a tiszta beszéd, a nyelvtanilag helyes beszéd alakulását. A népköltészeti alkotásokból a gyermekek sok új fogalmat ismernek meg. A bábjátékban, a dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják szabad önkifejezésüket. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy az általuk kitalált történeteket elmondják, vagy a már ismertek cselekményét tovább szöjék, befejezzék.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- a gyermekek várják, szeretik a mesét
- szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat, „befogadóból” „előadóvá” válnak
- tudnak meséket, történeteket kitalálni, élményszerűen előadni, esetleg mozgással, vagy ábrázolással kombinálni (önkifejezésgazdagítása)
- az élmény, a gyakorlás hatására a gyermek játékában, nyelvi kifejezőképességében, egyéb esztétikai területen is fejlődéstapasztalható.

5.2.2 ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYEMEKTÁNC

Célja: a közös éneklés, a közös énekes játék örömeinek megéreztetése, ezen keresztül a gyermek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának formálása. Zenei anyanyelv megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak megfelelőválogatása
- a zenei anyag kiválasztásánál figyelmet fordít a hagyományok megismerésének és ápolásánaksegítésére
- 3-6-7 éves korban fejleszthető zenei tartalmak biztosítása
- az ének-zenei tevékenység szervezeti formáinak kiválasztása

Az ember életében igen fontos szerep jut a zenének. Örömeiben, bánatában a zenéhez fordul. A kisgyermekkel meg kell ismertetni, meg kell szeretetni a zenét. Az óvodai zenei nevelés a gyermeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődését, formálja zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó, közös ének-zenei tevékenységek során felfedeztetni, megszerettetni a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat és kialakítja képességüket a szép, tiszta éneklésre. Fejleszti a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékhoz zenei alkotókedvét, mozgáskultúráját.

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak megfelelő válogatása

Az óvodai zenei nevelés során a gyermekek mondókákat, énekes játékokat, komponált (kortárs) gyermekdalokat ismernek meg. A mondókák, énekek, játékok zenei anyanyelvünk művészi értékei. Zenei nevelésünk Forrai Katalin: Ének-zene az óvodában anyagára épül, kiegészítve más módszertani kiadványokkal.

A 3-4 éves kisgyermek nagyon szeretik az ölbéli játékokat, egyszerű mozdulatokkal kísért énekeket, mondókákat. A befogadás énekelgetéssel, arc-, kéz-, ujj- és lovagoltató játékkal, sokkal kellemesebb. Az együtt éneklés és játszás segíti a beilleszkedést, a szeretetkapcsolat, biztonságérzet kialakítását. A kicsik egyszerű 4-5 hangból álló olyan énekes játékot tanulnak meg könnyen, amelyek játékos mozdulatokkal eljátszhatók. A nagyobb gyermekek is igénylik, szívesen ismételtetik a kiscsoportban megkedvelt dalokat, játékokat. Ők már elszakadnak a felnőttől, egymással is játsszák a „kedvenc” játékokat. Ebben a korban már szívesen énekelnek, játszanak nehezebb pentaton jellegű dúr hexachord hangkészletű énekeket, játékokat. Mozgásanyaguk összetettebbé válik, a nehezebb mozgásfajták, játék és táncmozdulatok egyre tökéletesebb mozgáskoordinációt mutatnak. Megjelennek a csigavonalra, hullámvonalra, szerepcserére épülő játékok. Mindig szem előtt tartjuk a fokozatosságot az életkori sajátosságból fakadó gyermeki képességeket. A rosszul

megválasztott zene elkedvetlenítheti a gyermekeket, mert nem jutsikerélményhez.

A zenehallgatáshoz olyan műveket igyekszünk választani, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését a zene íránt. Hangsúlyozzuk az éneklés és az élőzene fontosságát, de alkalmanként hallgatunk kortárs gyermekdalokat, valamint szép, klasszikus felvételeket is. Igényesen válogatunk, mert mindenből a legjobbat, a legszebbet kell a gyermeknek nyújtani, mert csak így készíthetjük fel őket a zene teljes befogadására, élvezetére. A zenét szerető ember élete harmonikusabb, teljesebb. A zene csodákat művel, csak tudni kell, bánnivele.

A 3-6-7 éves korban fejleszthető zenei tartalmakbiztosítása

A 3-4 éves gyermekekkel megismertetünk 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 egyszerű mozdulatokkal kísért énekes játékot. Ezeken a játékokon keresztül ismerik meg közvetve a zenei alapfogalmakat. Próbálgatnak halkán - hangosan énekelni, beszélni, mondókát mondani. Figyelik a csendet, a környezet hangjait, egymás hangját és különböző hangszerek hangszínét. Különböző játékos mozdulatokkal érzékelik az egyenletes lüktetést. Az óvónő igyekszik felkelteni a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás íránt. Elsősorban énekes előadásával közvetíti a zenei élményt. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez igyekszünk zenei élményt kapcsolni, játék, ábrázoló tevékenység közben sok lehetőség adódik az éneklésre. Ilyenkor a játék témáját gazdagítja, hangulatát fokozza az odaillő dal.

A nagyobb, fejlettebb gyermekek énekelnek 6-8 motívumból álló énekes játékokat, műdalokat. 4-5 mondóka és 12-15 új gyermekdal megismerése mellett ismételtetik a beszoktatás ideje alatt tanult mondókákat, gyermekdalokat. A dalok hangterjedelme továbbra is pentaton jellegű dúr hexachord. Az énekes játékokból már nehezebbet is válogatunk: szerepcserés párválasztó, sorgyarapítósb.

A gyermekek egyre szívesebben énekelnek önállóan, ami az éneklési készség fejlesztése és az önálló énekléssel kapcsolatos gátlások leküzdése miatt fontos. Énekelnek, mondókát mondanak, halkabban-hangosabban, magasabban, mélyebben. Jól érzékelik az egyenletes lüktetést, de figyelik a motívumok hangsúlyát, gyakorolják a dalok, mondókák ritmusának felismerését, reprodukálását. A zenei élményközvetítés ebben az életkorban is mindennapos lehetőség az óvodában, különböző tevékenységekhez kapcsolódóan.

Az 5-6-7 éves gyermekeknek lehetőségük van megismerni és ismételtetni 4-7 új mondókát, 10-15 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő műdalt. A dalok hangkészletére általában a félhang nélküli ötfokúság a jellemző. A legidősebb óvodások szabálytartó

képessége megengedi, hogy az óvónő bonyolultabb párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játékokat tervezzen, a gyermekekkel együtt játsszon. A hallásfejlesztést segítő fogalompárok pl. halk-hangos éneklést összekapcsolják tempóváltoztatással, dallambújtatással, hangszínelismeréssel. A ritmusfejlesztés eredményeként a nagyok meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát. A nagycsoportosok nagyon szívesen énekelnek, „táncolnak” közösen. A közös játék, választási, döntési készséget kíván, s közben fejleszti az esztétikai, viselkedési és magatartási kultúrájukat, valamint a rend, a ritmus és a harmónia felismerésének képességét is. A zene önmagában is mozgásra serkent. A táncleptések, mozdulatok fejlesztik a harmonikus mozgást, a mozgáskultúra alapjait teszik le. Az anyanyelvi nevelés szerves része az éneklés: sok kifejezést ismernek, segíti a beszédkultúra javítását.

A tevékenység szervezeti formáinak a kiválasztása

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen és kötött jellegű. A nap folyamán bármikor nyílnak lehetőségek énekes, mondókás játékokra kinn és benn egyaránt. Hetente egy alkalommal közösen játszunk körjátékokat a délelőtti közös együttlétek egyik formájaként. A hallás és ritmusérzék fejlesztő mozzanatok, mozdulatok a dalosjátékok magukban hordozzák. A zenei megformálásban az óvónő munkája tudatos, tervezett, de a gyermekek számára nem szervezünk belőle külön feladatokat. Ezeket a játékokat általában mikro csoportos formában tervezzük. Zenei nevelésünkhöz külön programokat szervezünk. Szülők, zeneiskolások, volt óvodásaink hangszeres játéka, közreműködése egy-egy ünnepünkön. Nagyszerű élményhatásuk miatt gazdag zenei nevelési programot biztosítanak gyermekeink számára.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- a gyermekek élvezettel játszanak énekesjátékokat
- a gyermekek gátlás nélkül tudnak egyedülénekelni
- élvezettel tudnak zenéhallgatni
- tudnak ritmust, mozgást, dallamot felismerni, reprodukálni
- zenei képességeink egyéni képességünkhöz mértén megfelelő alap az iskolai zeneineveléshez

- ének-zenei feladataink eredményes megvalósítása megalapozza, segíti a zenei anyanyelv kialakulását.

5.2.3 RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

Célja: A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. Szép iránti nyitottságuk, igényességük alakulása. Az ábrázoló tevékenység: a tárgyi világ megismerése, az újraalkotás a gyermek számára örömteli cselekvéslegyen.

A személyiségfejlesztés fontos színtere a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka. Valamint a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedés.

A kisgyermekben rejlő tenni akarás, az alkotás vágyának felébresztése, spontán alkotás örömeinek megélése vagy újraélésének elősegítése.

Valamint kialakítani a gyerekekben az esztétikai igények befogadásának képességét.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ébresszen a gyermekekben kedvet az ábrázoláshoz, éljen át velük élményeket
- teremtsen elég időt és nyugodt légkört egy-egy tevékenységhez
- teremtsen meg a gyermeki vizuális tevékenység feltételeit
- 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó tevékenységek tartalmának differenciált fejlesztése
- a tevékenység szervezeti formáinak biztosítása
- a gyermekek munkáiban technikai segítséget adjon
- figyelemmel kísérjük, és támogatjuk a tehetséges gyermekek fejlődését, törekszünk alkotásaik bemutatását közösségi rendezvényeken

A vizuális nevelés önmagában is összetett, sokszínű terület. Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az építést, képalakítást, konstruálást, kézimunkát, a műalkotásokkal való ismerkedést. Ezen technikák gyakorlása, pontosítása, segíti a gyermeket abban, hogy „művei” kifejezőbbé váljanak, tükrözzék a világról szerzett ismereteit, érzelmi megnyilvánulásait.

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

Az alkotó tevékenységhez minőségben, méretben megfelelő eszközök, s nyugalom szükségesek. Az óvodai vizuális tevékenység szervezésében alapvető feladatunk, egy elhatárolt hely biztosítása, ahol a nap folyamán bárki, bármikor ábrázoló tevékenységbe kezdhet. Minden csoportban külön tároló hely van erre a célra, aminek közelében a munkaasztalon maximum 6 gyermek dolgozhat egyszerre. Olyan légkört teremtünk, melyben előtérbe kerül a gyermek alkotó- befogadó képességének, fantáziájának, élményeinek, kreatív gondolkodásmódjának kibontakoztatása.

A gyermekek kapcsolódjanak be szívesen a munkába, saját elgondolásaikat, saját élményeiket alkossák újra, és minden lelki feszültség nélkül javítsák ki vagy kezdjék előlről, ha szükséges. Csak akkor segítünk, irányítunk, ha a gyermek elakad és igényli a beavatkozást. Fontosnak tartjuk, hogy az „alkotásra” buzdítást jól kapcsoljuk spontán helyzetekhez, a csoport életét meghatározó, élményhatású eseményekhez. A tevékenységet az óvodai élet egész napjában biztosítjuk. A gyermekek festéshez „inget”, köpenyt viselnek, hogy óvják tiszta ruhájukat.

Tiszteletben tartja az egyéni fejlődésük útját, tempóját, sikerélményhez juttatja őket.

Beszédfigyatékos gyermekek esetében fokozott figyelmet kell fordítani az alkotás közben kialakuló kommunikációs lehetőségek kihasználására.

A 3-6-7 éves korban tervezhető tevékenység fejlesztése

Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy játszva ismerkedhessenek meg az anyagokkal, eszközökkel, technikákkal. A szabadon firkálgató, mázoló, gyurmázó gyermekekkel együtt éljük át a felfedezést, az alkotást, a színek, formák adta örömet, esztétikai élményt. A firkából kilépő gyereket egyénileg segítjük a továbblépésben.

Szabadon próbálkozhatnak:

- különböző technikákkal (rajzolás, festés, papírragasztás, nyomat) képet kialakítani
- plasztikai alakítás, nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, stb.

Építés: különböző formák, alakzatok létrehozása.

A 4-5 éves gyermekek alkotó, alakító tevékenységét tovább bővítjük. Ebben a korban megjelenik a szándékos képalakító tevékenység, melyet segítünk élményeikhez kapcsolható

témajavaslatokkal, s ezekhez legkifejezőbb, legmutatósbab technikai megoldásokkal. Megjelenik az ember, környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján történő megjelenítése.

Az ünnepekhez és jeles napokhoz kapcsolódó jelképek elkészítése, közös, örömszerző tevékenység a csoportban.

- Képalakításukra jellemző: gazdagabb formák, színkeverés, színárnyalatok Plasztikai munkájukat a formák tagolásajellemzi.
- Eszköztárak bővül: fonalakkal, textillel, termékekkel.
- Építés lehetőségeinek részletezése, térváriálása.

Az 5-6-7 éveseknél a fejlődés a technikák egyre tökéletesebb alkalmazásában, közös kompozíciókészítésben, részletgazdagságban, a készülő dolgok bonyolultságában és a tervszerű készítésben jelenik meg. A megismert technikákat fokozott önállósággal alkalmazzák, vigyáznak önmaguk, eszközeik, és környezetük tisztaságára, épségére. Saját élményeken alapuló cselekményes témákban megjelennek a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai is. A nagy csoportosok körében igyekszünk kialakítani az ajándékkészítés igényét. Ünnepekre, vendégek fogadására, szüleik, testvéreik részére örömmel, nagy gonddal készítsék el ajándékaikat. A gyermekek segítsék az óvónő környezetalakító, díszítő munkáját. Képalakítás során alkalmazhatnak egyéb technikákat pl.: montázs, kollázs, batikolás, viaszkar, készítés technikáját, vagy díszítő technikákat pl.: szövés, varrás. Rajzban és plasztikai munkáknál megjelenik térben és síkban a többalakos cselekményábrázolás.

Találkozás műalkotásokkal.

A tevékenység szervezeti formáinak a biztosítása

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek bármikor kipróbálhassák képességeiket a nap folyamán. A csoportszobában rendelkezésükre áll kisszekrény, polc, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, anyagokat, felszereléseket tároljuk.

Az óvodapedagógus figyeli a gyermekek egyéni fejlődését, s ha szükséges egyéni foglalkozással segíti a differenciált fejlesztést igénylő gyermekek tevékenységét. A vizuális nevelés a mindennapi játékban egyénileg, párban, kis csoportban jelenik meg. Az egész nap folyamán rendelkezésre álló eszközök – az életkori sajátosságnak megfelelően – mások. A kicsiknél a hangsúly a technikákkal való ismerkedésen van. Sokat festenek, gyurkálgatnak,

vastag színes ceruzával, zsírkrétával rajzolnak, ismerkednek az olló használatával. A nagyobbak előtt állandóan ott van a filc, a vékony és vastag színes ceruza, az olló, ragasztó, stb. Az óvónők egy héten egyszer tudatosan irányított, mikro csoportos, kötetlen, vagy kötött formájú tevékenységet szerveznek. Mindig megteremtjük annak a lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi - plasztikai elképzelését. Az udvari lehetőségeket e téren is kihasználják a gyermekek.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- kialakul a gyermekek tér, forma és szín képzetének gazdagsága
- a színeket jól ismerik, hangsúlyt adnak kedvenszínüknek
- felismerik az anyagok felhasználhatóságát, formáznak, díszítenek
- képalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket, emlékeztükre hagyatkoznak
- eszközöket, technikákat készség szinten használják (finom motorikus képesség)
- örülnek egyéni és közöskompozícióiknak
- plasztikai munkáik egyéniak, részletezők
- megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak saját és társaik alkotásairól
- környezetük szépítésében részt vesznek, véleménytalkotnak.

5.2.4 MOZGÁS

A mozgás a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésével gazdagítjuk a szókincsüket, az elvont gondolkodást, és a keresztcsatornák fejlődését segítjük a mozgásformák megnevezésével. Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énképet alakítjuk. Rendszeres mozgással, egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelő mozgásos játékokkal, és feladatokkal biztosítjuk a gyermekek egészséges életmódjának kialakulását. Ez az eszköze a pszichomotoros képességek, és készségek kialakításának, formálásának, és fejlesztésének is. A természetes hely-és helyzetváltoztatás a gyermekek legalapvetőbb mozgásformája. A mozgásos tapasztalatokból gyökerezethetőek az értelmi műveletek, - egyben az önmagukról kialakított testséma is.

A finommotorika fejlesztésén keresztül több struktúrát is kedvezően befolyásolhatunk, -

lateralitás, testdimenziók, térpercepció alakulását is. Ez a szakasz a mozgáskoordináció fejlődésének legintenzívebb szakasza is.

A mozgás szocializációs hatása a következőkben mutatkozik meg:

A sikeresen elvégzett mozgásos feladat növeli a hatékonyság / kompetencia /érzését, a mozgás feletti kontroll az én-kontrollt erősíti, a mozgásos feladatok kivitelezésére fordított összpontosítás a figyelemkoncentráció a kitartás, az erőfeszítésekre való képességet fokozza.

A társakkal végzett együttmozgás konkrét tapasztalatokat hordoz a gyermek én-határának a másik észlelésének megtanulásához, végső soron a kooperáció kialakulásához. Mozgástevékenységeink során ezért nagy hangsúlyt fektetünk a kooperatív játékokra, azok sokszínűalkalmazására.

A mozgás fejlesztésének területei:

Szabad játék kereteiben végzett mozgásos játékok

Mivel a gyermekek mozgásigénye eltérő, fontos, hogy az aktívabb mozgást és a nyugodtabb tevékenységet kedvelő gyermekek is megtanulják az egymáshoz való alkalmazkodást. A célunk az, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet. Fontos, hogy felkeltsük, fenntartsuk a gyermekek mozgáskedvét, megszeretessük a mozgást. Lényeges a motiváció, a körülmények megteremtése, szabályok kialakítása, a pozitív megerősítés. Ezeknek megfelelően biztosítjuk a megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekhez mind a csoportszobában mind a tornateremben.

Fontosnak tartjuk, hogy minden gyerek egyénileg jellemző érés és növekedés mellett fejlődik, amely meghatározza a fejlesztési lehetőségeket, azaz a fejlődési szintek természetesen eltérőek, a fejlődés tehát nem naptári életkortól, hanem a gyermek saját érés- növekedési jellemzőitől függ. Minden esetben törekszünk arra, hogy a tervezésnél az alapvető motoros készségek fejlesztésével párhuzamosan a gyermekek pszichikus funkcióit is gyarapítsuk a mozgáson keresztül. A természetes és nem természetes mozgásformák feldolgozásának egyik legfontosabb területe a mozgásos játékok változatos és sokrétű alkalmazása.

Középpontban a mozgásos játékok állnak, melyek aktív pihenést jelentenek a gyermekeknek. Kiegészülnek a járás, futó és gimnasztikai gyakorlatokkal. Teremben, öltözőben az óvoda egész területén biztosítunk lehetőséget a mozgásra. Törekszünk arra, hogy minél többet

tartózkodjunk a szabad levegőn, ahol a legjobban ki lehet használni a mozgásos játékok kooperatív, fejlesztő hatásait. A mozgás a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésével gazdagítjuk a szókincsüket, az elvont gondolkodást, és a kereszt csatornák fejlődését segítjük a mozgásformák megnevezésével. Rendszeres mozgással, egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelő mozgásos játékokkal, és feladatokkal biztosítjuk a gyermekek egészséges életmódjának kialakulását. Ez az eszköze a pszichomotoros képességek, és készségek kialakításának, formálásának, és fejlesztésének is. A természetes hely-és helyzetváltoztatás a gyermekek legalapvetőbb mozgásformája. A mozgásos tapasztalatokból gyökerezethetőek az értelmi műveletek, egyben az önmagukról kialakított testséma is.

Időjárástól függően a lehető legtöbb időt töltjük a szabadban. Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál szem előtt tartjuk a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét és a csoport összetételét.

3–4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlődését kívánjuk segíteni. A csúszáshoz, bújáshoz, mászáshoz szükséges eszközöket biztosítjuk a csoportszobában, illetve lehetőséget adunk az asztalok alatti bújócskázáshoz.

4–5 éves korban nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. A koordináció fejlesztését szolgálják a célba dobó játékok, kugli, ugróiskola, ugrókötelezés, barkácsoló tevékenység is. Az egyensúly fejlesztésére a szabadjátékban a különböző hinták, libikókák, a füles labda, a lépegetőalkalmasak.

5–6–7 éves korban a finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni. A játékban nagyon sok lehetőség nyílik ennek spontán fejlesztésére, például az ábrázolási technikák gyakorlása során, tépés, vágás, varrás, gyöngyfüzés vagy legózás, konstruálásb.

Meggyőződésünk, hogy a kellemes légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységekben a gyermek örömmel vesz részt.

Kötelező mozgás foglalkozás

Heti egy- két alkalommal szervezzük a tornateremben, jó idő esetén, az udvaron.

Emellett minden nap lehetőséget biztosítunk arra, hogy az épület és az udvar adottságának figyelembevételével, óvónői irányítás mellett tervezetten, a komplexitásra törekedve aktívan kielégítsék mozgásigényüket a gyermekek. A mozgás foglalkozások során teremtünk alkalmat speciális gyakorlatok beiktatásával a testi deformitások megelőzésére is /lábboltozat erősítés, gerinctorna /.A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a

testnevelésben.

Mindennapos mozgásos tevékenység

A napirend fontos része, a napi rendszerességgel, szervezett keretek között tornateremben, szabadban vagy csoportszobában végezhető tevékenység, melyben 5-15 percet biztosítunk a pozitív mozgástapasztalatok megszerzésére. Ezt mindenkor kiegészítheti az udvaron gyakorolt szabad játék, valamint a csoportszobába bevitt mozgásfejlesztő eszközökön való kötetlen gyakorlás.

Megalapozzuk azt az igényt, hogy rendszeresen mozogni jó és szükséges. Középpontban a mozgásos játékok állnak, melyek aktív pihenést jelentenek a gyermekeknek. Kiegészülnek a járás, futó és gimnasztikai gyakorlatokkal. Teremben, öltözőben az óvoda egész területén biztosítunk lehetőséget a mozgásra. Törekszünk arra, hogy minél többet tartózkodjunk a szabad levegőn, ahol a legjobban ki lehet használni a mozgásos játékok kooperatív, fejlesztőhatásait.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban, feladatokban,
- kialakult a gyermekek összerendezett mozgása, nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzékelése, szem-kéz, szem-lábkoordinációja,
- ismerik az irányokat, tudnak térbentájékozódni,
- betartják a szabályokat a feladatokban, verseny-ügyességjátékokban,
- életkoruknak megfelelően fejlettek a légző- és keringési rendszerük, kialakult a természetes, jó testtartás, erősödött a csont és izomrendszerük, lábboltozatuk.
- a gyermek legyen tisztában bizonyos gyűjtőfogalmakkal pl.: állatok, gyümölcs, stb.

5.2.5 KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENYMEGISMERÉSE

A környezet tevékeny megismerése

A gyermek, miközben felfedezi környezetét olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Célja: a gyermekek emocionális kötődésének elmélyítése a szűkebb és tágabb környezetéhez. Tevékenység közben a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása természeti – emberi – tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének kialakítása.

Óvodapedagógus feladatai:

- a 3-6-7 éves gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi tartalmak összeállítása környezetünk értékeinek felfedezése érdekében
- a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése, aközvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során
- tudatos odafigyelés a természetvédelem fontosságára, a környezettudatos magatartásformálás megalapozására, a természetszeretetre,
- olyan hagyományok beépítése a mindennapi tevékenységekbe, melyek gazdagabbá teszik az óvodai életet
- a gyermekek megismertetése a szülőföldünk hagyományaival, szokásaival, a nemzeti, a családi és tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg szeretni és védeni ezeket, valamint élje át a közösséghez való tartozás élményét.

A 3-6-7 éves gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi tartalmak összeállítása környezetük értékeinek felfedezése érdekében.

A környezettel való megismerkedés az óvoda élet egészében érvényesülő folyamat. Általában szereznek tapasztalatot a gyermekek az őket körülvevő természeti, társadalmi környezetről, és az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodásról avilágban.

A gyermekek az óvoda elfogadása, megismerése után ismerkedhetnek az óvoda környezetével. A szép óvodai udvarunkon megfigyelhetik az évszakok változásait, szépségeit, jelenségeit, az időjárást, a növényeket, madarakat, rovarokat, bogarakat.

A gyermekekkel együtt állandóan gyűjtünk, keresgélünk, leveleket, kavicsokat, tollakat,

évszakokra jellemző képeket.

Meglátogatják a közeli játszóteret, üzleteket, itt található intézményeket. Beszélgetnek a családról, környezetükben élő állatokról, amire lehetőség van, azt az élőhelyén figyelik meg (pl. kutya, baromfi stb.).

Tudnak gyönyörködni a természet szépségeiben, óvják a növényeket, nem bántják az állatokat.

Élményszerző sétákat, kirándulásokat távolabbra is szervezünk. Városunk egyedülálló természeti adottságait, szépségeit minden évszakban megcsodáljuk, felkeressük, (Duna-part, sziget, Vár-hegy, Szent Tamás-hegy stb.).

Ellátogatnak a vasútállomásra, autóbusz pályaudvarra, a hajóállomásra, tűzoltóságra, egy-egy szülő munkahelyére stb. Minden tanévben legalább egy olyan kirándulást is szervezünk, melyen a szülők is részt vesznek, így akkor nyílik lehetőség a különböző közlekedési eszközök, szabályok megismertetésére.

A nevelési terület tartalma tehát minden, a gyermek környezetéből származó élményre, tapasztalatra kiterjed. Nevelésünket ezért környezet centrikussá tesszük. Mindent a maga természetében megfigyelni, minden lehetőséget kihasználni a szabadban való tartózkodásra. Ebben a folyamatban ismerje meg a gyermek a maga helyét és lehetőségeit, ugyanakkor a felelősségét is a környezetben, a természetben. Nevelési területünket évszakok szerinti felosztásban készítjük, amely az évszakok változásaira, a mindennapok realitására, ünnepekre, aktuális eseményekre épül.

Az óvodai napok színességét, élménygazdagságát a gyermeki kíváncsiságból fakadó változatosság jellemzi. Játékokban újraélik, mélyítik nemcsak a közösen, de a családdal szerzett élményeiket. A játékon keresztül megvalósul a tanulás, a gyakorlatban megszerezhető tapasztalatokon át pedig eljutnak a konkrét fogalomalkotásiig. A játékokban felhasznált ismereteiket átélik, folyamatosan gyakorolják, egyéb tevékenységeikben alkalmazzák.

A gyermekek tapasztalatszerzés közben rengeteget kérdeznek, „kíváncsiskodnak”, beszélgetnek egymással és az óvónővel. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy minden gyermekre odafigyeljünk, válaszoljunk. Ezért részesítjük előnyben – a lehetőségeket figyelembe véve – a mikro csoportos megfigyeléseket, tevékenységeket. A hosszabb, rövidebb séták, kirándulások, megfigyelések, természetbeli játékok után lehetőséget adunk a benti, nyugodt beszélgetésre is. Ezek az együttlétek kiválóan segítik szókincsüknek, nyelvi kifejezőkészségüknek a fejlődését. A gyermekek között egyre erősödik a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése.

Környezeti nevelésünk szorosan kapcsolódik az esztétikai neveléshez: a mese és

vershallgatáshoz, a rajzoláshoz, festéshez és az énekléshez. Minden lehet játék, mindenről lehet mesélni, énekelni, érzelmeinket, tapasztalatainkat különböző technikákkal megjeleníteni. A hagyományokat tudatosan építjük be nevelésünkbe. Az ünnepek színesebbé, gazdagabbá teszik életünket, magukba sűrítik egy-egy évszak jellegzetességeit.

Hagyományos ünnepeinket gazdagítjuk olyan jeles napokkal, mint minden hónapban az óvodások születésnapjának megünneplése.

- Őszi ünnepkör: Szüret (alma és szőlő), Zenei Világnap, Mártonnap
- Téli ünnepkör: Adventi készülődés: Mikulás, Karácsonyváró délután, illetve Betlehemi műsor a nagyokkal, Farsangi időszak
- Tavaszi ünnepkör: Március 15., Víz Világnapja 03.22., Óvoda születésnapja, Húsvét, Nyílt nap leendő óvodásoknak, Föld napja, Anyák napja, Gyermeknap.

Ezekkel a jeles napokkal is gazdagítjuk gyermekeink érzelmi életét.

Ilyenkor az ünnep jellegének megfelelő, általában az óvodán túl vagy természetben zajló programot szervezünk. Ezek a programok az érzelmi nevelés nagy színterei is, még jobban felkeltik a gyermekek érdeklődését a környezet, a természet iránt.

A környezetünk mennyiségi és formai összefüggései

Célja: a minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva.

Feladata: a gyermekek matematikai érdeklődésének a felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása, logikus gondolkodás megalapozása.

A környezet megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába is jut a gyermek. Matematikai fogalmakkal, kifejezésekkel a mindennapi életben gyakran találkozunk, így szinte észrevétlenül, természetes módon ismerkedik meg velük. Ezek a kifejezések beépülnek a beszédbe. A mi feladatunk az, hogy figyeljük a gyermekeket, megismerjük érdeklődésüket, képességeiket, előkészítjük és megtervezzük az egyéni fejlesztésre szabott területeket. Minél több problémahelyzetet hozunk létre, annál inkább aktivizáljuk a gyermekeket a logikus gondolkodásra. Hagyjuk a gyermeket saját logikája szerint gondolkodni, ha nem jön rá a megoldásra, próbáljuk rávezetni, több oldalról megközelíteni, de nem oldjuk meg a feladatot helyette. Igyekszünk ébren tartani érdeklődését, míg rá nem jön a megoldásra. Ezzel fejlődik logikus gondolkodásuk, problémafelismerő és megoldó készségük.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően tanul meg tájékozódni és eligazodni a szűkebb és tágabb természeti és társadalmikörnyezetben.
- pozitív érzelmi viszonyulása megerősödik az őt körülvevő környezet iránt. Megismeri lakóhelye szépségét, nevezetességét, büszkeségeit
- különbséget tud tenni az évszakok, a hónapok, a hét napjai és a napszakok között.
- a gyermek legyen tisztában bizonyos gyűjtőfogalmakkal pl.: állatok, gyümölcs, stb.
- óvja és védi a természet növény- és állatvilágát, gondozza azokat, pozitívan fejlődik a munkához való viszonya.
- gyakorlott az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismeri a közlekedéseszközöket.
- felfedezi és megismeri az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket, mennyiségi viszonyokat, matematikai fogalmakat, és azokat tevékenységeiben alkalmazza
- ismeri lakóhelye nevét, születési helyét és idejét, lakcímét, szülei nevét.
- kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd. Ismeri a viselkedés alapvetőszabályait.
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességekkialakulnak.

6. MUNKA JELLEGŰTEVÉKENYSÉGEK

Célja: a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

Feladata: a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenységgel személyiségfejlesztés, közös tevékenységek, munka során a társas kapcsolatok, a csoportra jellemző erkölcsi szabályok normák alakítása.

A gyermek mindennapi tevékenységének része a munka jellegű tevékenység, amely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat. Munkálkodásaik közben egyre több információ és pontosabb tapasztalat birtokába jutnak az őket körülvevő tárgyi világról a gyermekek. Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, később a közösségértvégzik.

Óvodánkban munkajellegű tevékenységek a következők:

- önkiszolgálás (testápolás, étkezés, öltözködés)
- közösségi munka (naposság, környezetgondozó, szépítőmunka)
- alkalmoszerűmunka
- kertimunka

Kezdetben az óvónő segítségével, később önállóan tevékenykednek. Mindegyik munkafajtánál figyelembe vesszük a fokozatosság elvét, segítséget nyújtunk az eszközök, fogások, sorrendiség megismeréséhez.

Az alkalmoszerű munkák a csoport életében előre nem meghatározhatóak. Nap mint nap, váratlanul jelentkező gondok megoldásában van szerepe.

A legfontosabb óvodai munka az önkiszolgálás. Ha ezt készség szintjén ismerik, akkor célszerűbevezetni a naposi munkát, ami a közösségi kapcsolatát jól fejleszti a gyermekeknek. Az önkiszolgálás a teljes óvodai időszakban jelen van a gyermek életében (pl. öltözködés, tisztálkodás,) míg a naposi munka a nagyokra jellemző. Óvodánkban az óvónők döntenek el – a gyermekcsoport fejlettségi szintjéhez mérten, a létszámtól függően, – hogy mely munkafolyamatokkal ismertetik és bízzák meg a gyermekeket.

A gyermekek munkáját a környezet szükségessége indokolja, annak eredményessége mindenki számára érzékelhető. E tevékenység nevelőereje nagy hatású, mert erősíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit.

A munkajellegű tevékenység fejleszti a szükséges készségeket: (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság). A gyermekek megtanulják a legszükségesebb eszközök, tárgyak célszerű használatát, miközben tapasztalatokat szereznek a munkaszervezésről elemi fokon. Bemozogják az őket körülvevő szűkebb és tágabb környezetüket, megtanulnak eligazodni környezetük térbeli viszonyai között, mozgásos, tapintásos, vizuális információkat szereznek a világról.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- természetes, észrevétlen módon reagálnak a külsőszükségletekre
- segítenek önmagukon, észreveszik, ha valamit meg kell csinálni
- gyermekek szeretnek közösen dolgozni
- szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére

7. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A fejlődés, folyamat jellegű, amely a gyermek óvodába fogadásával kezdődik. A 3-7 éves életszakasz feladatainak megoldása az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva, a gyermekek ismeretében történik úgy, hogy előkészítik a következő életszakaszt. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki, szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

Testi (biológiai, szomatikus) érettség:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítaniképes.

Lelki (pszichés) működések érettsége:

- A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus eltérésnek, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testsémakialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- a cselekvő- szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti másokbeszédét.
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, születési helyét, idejét, szülei nevét, óvodáját felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismereteivannak.

Szociális érettség:

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre, felnőttel és gyermektársaival.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb szükség szerint kreatív elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

8. INTEGRÁCIÓ.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI – rendelet szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek:

- esélyegyenlőségének növelése,
- a hátrányok csökkentése,
- egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Feladatunk:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális

- személyiségfejlesztő,
- tehetséggondozó,
- felzárkóztató programok szervezése.

Területei:

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

- szervezési feladatok.
- A nevelőtestület együttműködése.
- A pedagógiai munka kiemeltterületei.
- A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítség-nyújtással kapcsolatos feladatok.
- Együttműködések.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el a megfelelő fejlettségi szint.

A sajátos nevelési igényű gyermekek intenzív megsegítésének, többirányú kezelésének, integrált óvodai nevelésének és differenciált beiskolázásának problémája az utóbbi időszakban egyre hangsúlyosabb kérdésként vetődik fel. A korai felismerés és fejlesztés gondolata a nemzetközi és hazai köztudatban egyre fokozottabban szerepet játszik, hatása a törvényi változásokban realizálódik. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének felvállalásával kielégítjük a körzetünkben élő gyermekek szükségleteit.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél, valamint a pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott, a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek integrált nevelésénél további feladataink következnek:

- Prevenció és korrekció szükségességének időbeni felismerése.
- Pozitív viszony kialakításának elősegítése az orvossal, valamint a külsősegítőkkal.
- Az adott csoporton belül alkalmazható egyéni fejlesztési tervek elkészítése a szakembersegítségével.
- A kiemelt figyelmet igénylő kisgyermekek óvodai közösségbe történő beszoktatásakor hasonló problémák jelentkezhetnek, mint ép társaiknál. Félelem az új környezettől, gyerekektől, felnőttektől. Ezért jelenthet számukra is kedvező megoldást az óvodánkban már gyakorlattá vált szülőkkel együtt történő beszoktatás.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szociális beilleszkedése egyrészt a gyermek személyiségétől, másrészt és nagymértékben a befogadó környezettől, a gyermektársaktól és a pedagógustól függ.
- Közösségi nevelésen belüli feladatainkat a sajátos nevelési igényű gyermeknél az óvónői feladatokat a következőkkel egészítjük ki:
 - Érzelmi biztonság, szeretetteljes légkörre való igény felkeltése, valamint annak fenntartására való képesség kialakítása (hagyományok, szokások, ünnepeksegítségével).
 - Az egyéni bánásmód elvének hangsúlyozott alkalmazása.
 - Az életkori sajátosságoknak megfelelő szociális érzékenységre való nevelés.
 - Pozitív érzelmi viszony kialakítása gyermek –gyermek, gyermek – felnőtt viszonylatában.
 - Az én tudat fejlesztésénél, valamint az önértékesítési törekvéseknél az óvodánkban kialakított magatartás formák elfogadtatása.
 - A többi gyermek másságának elfogadtatása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek jogai:

A sajátos nevelési igényű gyermek különleges gondozás keretében, állapotának megfelelő pedagógiai és speciális irányú ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

Amennyiben a gyermek tankötelezettségét sajátos nevelési igénye miatt nem tudja teljesíteni, attól az évtől, amelyben az 5. életévét betölti, az óvodai nevelési év első napjától kezdődően a fejlődését biztosító, fejlesztő felkészítésben vesz részt. A képzési kötelezettség a tankötelezettség fennállásának végéig tart, idejének meghosszabbításáról a szakértői és a rehabilitációs bizottság dönt.

A sajátos nevelési igényű gyermek szüleinek joga és kötelessége:

A szakértői vélemény eredménye alapján gyermekét a megfelelő nevelési- oktatási intézménybe írassa.

9. GYERMEKVÉDELEM

A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A többször módosított 1997. évi XXXI. Törvény értelmében a gyermekek védelme az intézmény minden dolgozójának kötelessége. Az óvodapedagógusok alapvető feladata, hogy maximálisan biztosítsák a gyermekek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot. Óvodánk gyermekvédelmi felelőse az óvodavezető helyettese.

A törvény tartalmazza:

- gyermekek jogait, jogainakvédelmét,
- szülői jogokat éskötelességeket,
- a gyermek védelménekrendszerét,
- ellátásokat: pénzbeli és természetbeni támogatásokfajtaít,
- személyes gondoskodást nyújtó ellátásokszabályait,
- gyermekjóléti alapellátásokfajtaít,
- a gyermekvédelmi feladatokat ellátó és irányító intézmények jogkörét, feladatait, stb.

A gyermekvédelmi felelős állandó kapcsolatot tart fenn a csoportvezető óvónőkkel. Megbeszélés útján felméri a hátrányos helyzetű, illetve ha van, veszélyeztetett gyermekek számát és helyzetét. Szükség esetén részt vesz a csoportvezető óvónőkkel családlátogatásokon. Folyamatos kapcsolatot tart fenn az intézmény vezetőjével és az élelmezés vezetővel, így tájékoztatást kap arról, hogy melyik gyermeknek van szüksége anyagi segítségre, javaslatot tesz ill. kezdeményezi a rendszeres vagy rendkívüli támogatás nyújtását.

Állandó kapcsolatot tart fenn külső intézményekkel is. Pedagógiai Szakszolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat, Közjóléti Irodával, gyermekorvossal, védőnőkkel.

A gyermekorvos és védőnővel való kapcsolatfelvétel segítséget nyújt a családok helyzetének szélesebb körű feltárásában, a „veszélyeztetettség” kizárásában.

Van néhány nagycsaládos szülő is, de inkább egy-két gyermekes szülő az általános. Előfordul gyermekét egyedül nevelő anya is, akinek életét kiemelt figyelemmel kísérjük. Szükség esetén tanácsadással segítjük.

A gyermekvédelemben legfontosabb a prevenció, ezért fontos a folyamatos kapcsolattartás szülőkkel, óvónókkal. Így időben tájékozódhatunk az esetleges hátrányos helyzet kialakulásáról, s ezt anyagi támogatás kezdeményezésével segítjük, illetve igyekszünk megszüntetni a „veszélyeztetettség” lehetőségét.

Gyermekvédelmi munkánk céljai:

- Az óvodába járó gyermekek (hátrányos helyzetű, veszélyeztetett) idejében meg tudják kezdeni az általánosiskolát
- Minden kisgyermek önmagához képest eljusson fejlettségének legmagasabb fokára
- Családi interakciók megismerése a tapintatos beavatkozásérdekében
- Segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása a rászoruló családok esetében (tanácsadás, hivatali ügyintézésstb.)
- A gyermekek veszélyeztetettségének ill. hátrányos helyzetének megkülönböztetése a helyi kritériumok alapján (Adott gyermeket, adott időben és környezetben, aktuális állapotát figyelembe véve vizsgálunk
- Legyen természetes gyermekeink és a felnőtt dolgozók körében a „mátság” elfogadása

Óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A gyermeki-szülői jogok, kötelességek megismertetése és érvényesítése az óvodában
- Rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel
- Nyilvántartás a veszélyeztetett és hátrányos helyzetűgyermekről
- Biztonságos, egészséges, nyugodt óvodai környezet megteremtése
- Együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel
- A családot, gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájutás elősegítése
- Egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása
- Egyénre szabott tervek készítése, nyomonkövetés

- Részvétel gyermekvédelmi továbbképzéseken
- Gyermekvédelmi feladatok során kötelességünk megfelelő diszkrécióval, tapintattal, a gyermekek és a szülők jogainak tiszteletben tartásával eljárni.

10. MELLÉKLET

NEVELÉSI PROGRAMUNK SIKERES MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK, FELSZERELÉSEK:

Programunkban –a gyermekek életkori sajátosságát szem előtt tartva- a játéktevékenység és a játékeszközök meghatározó szerepet kapnak. Abból indulunk ki, hogy a gyermekkorában változatosan, sokat, sokáig, inger gazdag környezetben, barátokkal jól és jót játszó gyermekből kiegyensúlyozott, nyitott, kreatív, egészséges felnőtt lesz. A csoportszobai játékok mellett kiemelt jelentőséggel bírnak az udvari játékok, a sokoldalú mozgásfejlesztő, erősítő, egyensúlyérzéklet, mozgáskultúra alakítását biztosító játékokis.

Célunk az esztétikus, családi barátságos hangulat, harmónia megteremtése óvodánkban. A világos, színes és natúr bútorok, gyermekek alkotásai, óvodapedagógusok díszítő tárgyai mind ezt a célt szolgálják. A játékok közül igyekszünk olyat választani, amelyek természetes anyagból készülnek, ugyanakkor sokféle tevékenységre adnak módot.

Törekszünk arra, hogy meghitt mese és pihenősarkot tudjunk biztosítani a kisebb csoportokban játszó gyermekek számára.

Szakkönyvek közül szívesen választjuk a módszertani kiadványokat és a programunk megvalósítását segítő ismert óvodai szakemberek kiadványait. A „minimum eszköz és felszerelés” jegyzékben szereplőkön felül tevékenységeinkhez a következő eszközökre van szükség:

Tevékenység	Eszközök	Darabszám
Mozgás	<p>Udvari játékhöz</p> <ul style="list-style-type: none"> - hinták, gyűrű, mászókötel (csoportonként) - egyensúlyozók: rönklépő, gerenda, billegők, rugós hinták, lépegetők - rollerek, kerékpárok - sisak, térd éskönyökvédők - mászókomplexumok - karikák, kötelek, labdák - csobogó, ivókút - ütő, dobó felszerelések (tolltenisz) - firka fal <i>Csoportszobai, tornaszobai eszközök, játékok</i> - padok, egyensúlyozódeszkák - Greiswald II. készlet - bordásfal (csoportonként) - különböző méretű, anyagú labdák - tornaszőnyeg csoportonként - hosszútornapad - tornabotok, karikák, babzsákok, kendők, szalagok, gumiszalagok, kötelek - WESCO típusútappancsok, 	<p>1-1</p> <p>10-12</p> <p>1-1</p> <p>5-7</p> <p>20-25</p> <p>1</p> <p>5-7</p> <p>4-6</p> <p>1</p> <p>4-5</p> <p>25-30</p> <p>1-1</p> <p>2</p> <p>25-30</p> <p>1-2 garnitúra</p>

	<p>téglák, hengerek, alagutak, járók, talpak</p> <p>- egyensúlyozó tárcsa, tölcser, mocsárjáró</p> <p>- függeszthetőpad</p>	<p>1-1 fajtánként</p> <p>1-2</p>
<p>Vers, mese, báb, drámajáték</p>	<p>- mesepárnák, meseszőnyeg (csoportonként)</p> <p>- bábparaván</p> <p>- kesztyűbábok, ujjbábok, síkbábok(csoportonként)</p> <p>- óvodai nagybábkészlet</p> <p>- kalapok, sapkák, fejdíszek, jelmezek,szoknyák</p> <p>- felnőttek jelmezei, textilek, kendők, színeslepedők</p> <p>- szerepjáték, mesedramatizálás kellékei</p> <p>- hangkazetták aláfestőzenével</p> <p>- rádiós magnó, CD lejátszó, diavetítő</p> <p>- mesekönyvek, lapozgatók, diafilmek</p>	<p>25-30</p> <p>1-1</p> <p>10-15</p> <p>20-25</p> <p>szükség szerint</p> <p>szükség szerint</p> <p>szükség szerint</p> <p>3-4</p> <p>csoportonként 1-1</p> <p>20-25</p>
<p>Ének, énekes játékok, zenehallgatás</p>	<p>- CD lemezek, kazetták (komolyzene,népzene)</p> <p>- ütő-ésrázóhangszerek</p> <p>- triangulum különbözőméretek</p> <p>- dob, csörgődob,cintányér</p> <p>- csengősor,száncsengő</p>	<p>15-20</p> <p>3-5</p> <p>1-1</p> <p>2-2</p> <p>2-2</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - népi játékok kellékei: szalmakalap, mellény, bot, bő szoknya, kendők, zsebkendők - különbözőfejdíszek - furulya 	<p>szükség szerint</p> <p>5-10</p> <p>1-1</p>
<p>Rajzolás, mintázás, kézimunka</p>	<p>Agyagozáshoz, gyurmázáshoz</p> <ul style="list-style-type: none"> - agyag, simítólapát, fokhagymaprés, tábla - gyurma, liszt, só, olaj Rajzolás, festés - zsírkréta, különböző vastagságú ceruzák, filctollak, akvarellkréta - festékek (tempera, akvarell, textil és üvegfesték) - ecsetek különböző méretben - szivacs henger, szóró tábla, linó henger (csoportonként) - különböző papírok (rajzlap, színes papír, színes karton, hajtogató lapok, fotókarton, műszaki rajzlap, csomagolópapír, hullámpapír, krepp papír, selyempapír) Egyéb eszközök - ragasztó csoportonként - ollók - hurkapálcika, fogpiszkáló, textilek, fonalak, papírhengerek, 	<p>Szükség szerint</p> <p>Szükség szerint</p> <p>Csoportonként 10-10 csomag</p> <p>Szükség szerint</p> <p>Méretenként 5-6</p> <p>1-2</p> <p>Szükség szerint sokdarab</p> <p>10-10</p> <p>10-10</p> <p>Szükség szerint</p>

	<p>csuhé, szalma, rafia, szögek, szerszámok</p> <ul style="list-style-type: none"> - lemoshatóasztalterítő - gurulós polc azeszközöknek - homokrajzasztal 	<p>Csoportonként 2</p> <p>1-1</p> <p>1-1</p>
<p>Külső világ tevékeny megismerése</p>	<ul style="list-style-type: none"> - színes képeskönyvek (csoportonként) - állat ésnövényhatározók - nagyítók(csoportonként) - földgömb,térképek - kosarak - mikroszkóp - távcsövek - magok, hagymák, kisüvegek, szűrők,tálak - hámozó-kés, zöldségreszelő, vágódeszka, Matematikai fejlesztés eszközei - logico tábla cserélhető lapokkal (csoportonként) - logikaitársasjátékok - logikailapozgatók - kirakójátékok - logikai kártya családok (csoportonként) - memorijátékok 	<p>10-10</p> <p>2-2</p> <p>10-10</p> <p>1-1</p> <p>5-10</p> <p>2</p> <p>5-10</p> <p>szükség szerint</p> <p>3-4 tábla összes lap</p> <p>5-10</p> <p>5-10</p> <p>5-10</p> <p>1-1</p> <p>3-5</p>

„Nyitva van az aranykapu” Pedagógiai Program
Kiegészítője

*KÉT NEVELÉSI NYELVŰ NÉMET
NEMZETISÉGI PROGRAM*

Érvényesség: A program bevezetése 2017. szeptember 1-től az Esztergomi Aranyhegyi Óvoda két csoportjában történik.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3. oldal
1. Helyzetkép	3. oldal
1.1. Alapelveink	3. oldal
1.2. Tárgyi feltételek.....	3. oldal
1.3. Személyi feltételek.....	3. oldal
2. Nemzetiségi nevelésünk célja, feladata	4. oldal
2.1. Céljaink.....	4. oldal
2.2. Feladataink.....	4. oldal
2.3. Módszertani alapelveink.....	4. oldal
2.4. Csoportszervezés.....	5. oldal
3. Nemzetiségi nyelvi nevelés a gyermeki tevékenységekben	5. oldal
3.1. Játék.....	5. oldal
3.2. Verselés, mesélés.....	5. oldal
3.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	5. oldal
3.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka.....	6. oldal
3.5. Mozgás.....	6. oldal
3.6. A külső világ tevékeny megismerése.....	6. oldal
3.7. Munka jellegű tevékenységek.....	7. oldal
3.8. Német nyelvi nevelés a mindennapok során.....	7. oldal

Bevezetés

A program alapdokumentumai

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet – az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 17/2013 (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- „Nyitva van az aranykapu” Pedagógiai Program

1. Helyzetkép

1.1 Alapelveink

- Az óvodás korú gyermek elsődleges és legfejlesztőbb tevékenysége a játék. A nemzetiségi nevelés során is ennek a fontos szempontnak a figyelembevételével alakítjuk és szervezzük a napi tevékenységi formákat.
- A korai nemzetiségi nevelés hatása óvodás korban megmutatkozik a kifejezőképesség fejlettségében, a gondolkodás rugalmasságában, illetve az alkalmazkodó-, és probléma megoldó képesség fejlődésében.

1.2. Tárgyi feltételek

Az Esztergomi Aranyhegyi Óvoda két 25 fős, vegyes életkorú csoport számára megfelelő, esztétikusan berendezett csoportszobát biztosít a nemzetiségi nevelésre. A csoportszobákban a nemzetiségi jellegre utaló kulturális, hagyományokat kifejező tárgyi eszközök beszerzését folyamatosan bővítjük. A neveléshez szükséges módszertani eszközök, gyermekkönyvek, hanganyagok biztosítottak.

1.3. Személyi feltételek

A nemzetiségi csoportokban a nevelést német nemzetiségi óvodapedagógus szakon végzett óvónők végzik.

2. Nemzetiségi nevelésünk célja, feladata

2.1. Céljaink:

Célunk a nemzetiségi neveléssel a nyelv és kultúra közvetítése a gyermekek felé. A szókincsbővítést a gyermekek egész napi tevékenységébe, szituációkban, természetes cselekvési helyzetekbe ágyazzuk a gyermekek egyéni fejlettségi szintjének figyelembevételével. Célunk továbbá a nemzetiségi kultúra megismertetése az óvodás korosztállyal, ami toleranciára, és a másság elfogadására nevelés is egyben.

2.2 Feladataink

A nyelvi nevelés során való érzelmek gazdag, biztonságérzetet nyújtó légkör megteremtése

A gyermekek passzív szókincsének fejlesztése

A nemzetiségi nyelv zeneiségének megéreztetése, megszerettetése, a hallás után történő megértés gyakoroltatása

Óvodai környezetben a nemzetiségre jellemző tárgyak biztosítása

Szokások, hagyományok ápolása

A nemzetiségi irodalom, zene és kézműves kultúra megismertetése

2.3. Módszertani alapelveink

„Játék a szóval, játék a nyelvvel” program neve is arra utal, hogy a gyermekek nyelvvelsajátítása játékos módon megy végbe. A német nyelvű dalok, mondókák, mesék és körjátékok, mozgásos játékok napirendbe történő beépítésével a gyermekek játékos, spontán és nem tudatos módon sajátíthatják el a német nemzetiségi nyelvet. A nevelés két nyelven zajlik, a nyelvet közvetítő óvodapedagógus kétnyelvű.

A gyermek passzív szókincsének aktívvá tételének feltételei:

- szituációk teremtése, amelyben a gyermek hallja és alkalmazza a nyelvet
- a mondatmodellek gondos kiválasztása (egyszerű, érthető)
- egy-egy téma több formában való feldolgozása
- a szókincs játékos formában, ismétlések által történő megerősítése
- a nyelvi nevelés alapja az utánpótlás

- a témákhoz szókincs kidolgozása

2.4. Csoportszervezés

A német nemzetiségi nevelés vegyes életkorú csoportokban történik. Felvételkor előnyt élveznek a testvérpárok, illetve nemzetiséghez való családi kötődés, valamint német nyelvi környezetben nevelkedő gyermek.

3. Nemzetiségi nyelvi nevelés a gyermeki tevékenységekben

3.1. Játék

Feladat:

A játék, mint alaptevékenység magyar nyelven folyik, hiszen a gyermekek hozott nyelve a magyar. Az óvodapedagógus azonban a fokozatosság elvét betartva, a gyermeki szabadság tiszteletben tartásával példát mutat nemzetiségi nyelven a játék során.

Kiváló teret biztosítanak az udvari játékok az idegen nyelvű szókincs bővítés céljából.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek több játék nevét megtanulják németül. A játéktevékenységek során felmerülő speciális kifejezéseket tudják alkalmazni. A gyermekek az udvari játékok, játéktevékenységek kifejezését is elsajátítják.

3.2. Verselés, mesélés

Feladat:

A magyar gyermekversek, mesék mellett a nemzetiségi nyelvű gyermekversek, mondókák, mesék megismertetése.

A gyermekek a játékos formában, mozgással összekapcsolt idegen nyelvű rímeket könnyen elsajátítják hallás útján. Német nyelvű mesékből a rövidebb, a megértés segítése és szemléltetés szempontjából egyszerűbb mesék ismertetése életkori sajátosságuknak megfelelően.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermekekben kialakul az idegen nyelven való mesehallgatás igénye.

Szókincsbővítés a mondókázások és verselések útján. Egyszerűbb rövid mesejelenetek dramatizálása segítséggel.

3.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Feladat:

Az életkori sajátosságnak megfelelő gyermekdalok, énekes játékok megtanítása.

A nemzetiségi kultúrához kapcsolódó zene hallgatása.

Az egyszerűbb, gyermekek számára könnyen elsajátítható tánclépésekkel való ismerkedés (galopp, polka).

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

Dallamról felismerik a nemzetiségi dalokat

Önállóan énekelnek, illetve eljátszanak nemzetiségi énekeket, énekes játékokat.

Elsajátítanak egyszerű tánclépéseket, megismerik a nemzetiségi kultúra zeneiségét.

3.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Feladat:

A kisebbség kultúrájához tartozó jellegzetes motívumok, színvilág megismertetése.

A vizuális tevékenységhez kapcsolódó speciális kifejezések megismertetése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermekek saját munkáikba önállóan beépítik a nemzetiségi kultúra színeit, motívumait, ami által még gazdagabb az alkotó fantáziájuk.

3.5. Mozgás

Feladat

A mozgás tevékenységek alkalmával felmerülő kifejezések megismertetése. Ide sorolhatók az egyszerűbb „vezényszavak”, térirányok, testrészek gyakoroltatása.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

Hallás után megértik a mozgással kapcsolatos utasításokat, kifejezéseket.

3.6. A külső világ tevékeny megismerése:

Feladat:

Külső világ tevékeny megismerése:

A gyermek érdeklődéséhez, érzelmvilágához közel álló témák idegen nyelven való megismertetése változatos, játékos, cselekedtető formában. A tevékenységek alkalmával ismereteket szereznek az évszakok, állatok, növények, időjárás, közlekedési eszközök, ünnepkörök, család stb. témakörökhöz kapcsolódó német kifejezésekkel.

Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés:

A tevékenységek alkalmával cselekedtetéses, és megtapasztalásos formában ismeretet szereznek olyan relációs-, mennyiséget kifejező szavakkal, mint pl. kicsi-nagy, tele-üres, hosszú-rövid, továbbá a számnevekkel.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermekek szituációk során, illetve képek segítségével emlékezetből meg tudnak nevezni a fenti témakörökben német nyelven szavakat, kifejezéseket.

Ismerik a nemzetiséghez kapcsolódó ünnepköröket, azok jellegzetességeit.

3.7. Munka jellegű tevékenységek

Feladat:

A személyiségfejlesztés részeként előforduló, játékos formában végzett munka jellegű tevékenységek német kifejezéseinek megismertetése. Az önkiszolgálás során, valamint a közösségért végzett tevékenységek alkalmával napi rendszerességgel előforduló kifejezések által való szókincs bővítés.

3.8. Német nyelvi nevelés a mindennapok során

Az újonnan érkező beszoktatás kiscsoportosokhoz novemberig csak a hozott, magyar anyanyelvén beszél mindenki. Ez idő alatt is a többiekkel a szituációs lehetőségeket kihasználva idegen nyelven beszélünk.

Legitimációs záradék

1. Véleményezte: dátum:.....
.....
2. Egyetértésnyilvánította: dátum:.....
.....
3. Készítette és elfogadta:
Az óvodanevelőtestülete dátum:.....
.....
4. Jóváhagyta: dátum:.....
.....
- Irattárszáma: dátum:.....

Érvényességi rendelkezés

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- **Nevelőtestületi javaslat**
- **Partneri igényekváltozása**
- **Törvényiváltozás**

SZAKIRODALMI HIVATKOZÁSOK

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Benedek István: Óvodavezetés Másképpen
- Forrai Katalin: Ének az óvodában
- Kiss Elemér: Érzelem és Motiváció
- Mérei Ferenc- V. Binet Ágnes: Gyermeklélektan
- Nagy Jenőné: Csak Tiszta Forrásból – Óvodai Program
- Lépésről-lépésre – Óvodafejlesztő Program
- Pereszlényi É. -Porkolábné dr. Balogh K.: Játék Mozgás Kommunikáció Óvodai Program
- Porkolábné dr. Balogh K.: Komplex Prevenziós – Óvodai Program
- Zilahi Józsefné: Óvodai Nevelés Játékkal, Mesével